10.

1893 — 1903.

Památník

Ludvíkovy
Divadelni
Společnosti

NA OSLAVU

desítiletého trvání stálého českého
divadla v Chicagu.

Nákladem vlastnim.

PN
2277
C4L8
1903
c.1
ROBA

VELUT ARBOR ÆVO

Presented to the

LIBRARY *of the*

UNIVERSITY OF TORONTO

by

JOSEF SKVORECKY

FRANTIŠEK LUDVÍK,
ředitel.

LIBRARY
FEB 1 5 2000
UNIVERSITY OF TORONTO

MLUVITI dnes ještě o kulturním významu divadla, pokládám za zcela zbytečné. Každý jen dosti probudilý muž neb žena ví, že není to pouze holou frází, řekneme-li, že divadlo jest školou života a netřeba tudíž odůvodňovati to, co uznáváno jest všemi vzdělanými národy. Proč každý národ jeví takovou snahu o to, aby jejich chrámy Músy dramatické dospěly k nejvyššímu stupni dokonalosti? Poněvač ony jsou měřítkem jeho pokroku, jeho vzdělanosti. A má-li divadlo důležitý význam u celých národů, má svůj význam též u malých větví toho kterého národa, které, přesazeny do půdy cizí, brzy by ztratily národní svůj ráz, kdyby nebylo onoho zřídla, z něhož do celého těla proudí stále nový a nový život. A tu přijíti musíme k tomu nevyhnutelnému závěrku, že zřízení stálého českého divadla v městě Chicagu bylo jedním z nejdůležitějších úspěchů na našem poli národním.

Všechno má svoji dobu počátku, svoji dobu rozvoje — vše snaží se dospěti k cíli — vše snaží se dosíci dokonalosti. Kdo tomuto přirozenému vývoji chtěl by se na odpor stavěti, pokoušel by se o to marně, jako by snažil se zastaviti pravidelný běh zákonů přírodních. Pokrok znamenáme všude, kamkoliv jenom zraků svých obrátíme. Nad čím jásali jsme před lety jako nad velikým úspěchem, to dnes ustoupiti musí do pozadí před snahami a úspěchy novými. Doby diletantismu u nás již úplně minuly — lid náš touží po něčem lepším, dokonalejším, a nenalezá-li toho, vyhledává si požitky duševní v kruzích cizích. Vše kráčí v před a dali bychom sobě špatné vysvědčení duševní chudoby, kdyby v tomto přirozeném vývoji divadlo naše mělo činiti nějakou výjimku.

Ono však výjimku nečiní — bere se v rozvoji svém statně ku předu — kráčejíc statně po boku své sličné sestry Hudby a budiž poznamenáno ku veliké cti Čechů chicažských, že existence stálého českého divadla v městě našem jest zajištěna.

Nebudiž tím však řečeno, jásáme-li nad stálým českým divadlem, že tím podceňujeme snahu divadelního ochotnictva anebo že snad působení jejich bychom chtěli podceňovati. Nikoliv — ochotnictvo naše po leta připravovalo půdu, budilo a šířilo zálibu k divadlu, začež mu budiž dík, a rozumný ochotník dnes zajisté zaplesá nad stálým českým divadlem, k jehož zbudování též hřívnou svojí přispěl.

To vše ale posud neznamená, že české divadlo octlo se již u cíle úplné dokonalosti. Nikoliv. Jakkoliv doznati dlužno, že za stávajících okolností vykonáno bylo mnoho, přece máme před sebou ještě cestu dalekou — cíl nedozírný. Doby ochotnické jsou jaksi první dobou našeho umění dramatického — nynější divadlo, které slaví letos 10letou památku svého pobytu mezi námi, pokládejme za dobu druhou — a abychom se dočkali doby třetí, to jest divadla velkého, dokonalého, všem požadavkům vyhovujícího, k tomu musíme všichni společně působiti a brzkému dosažení toho platí mé vřelé "Na zdar!" Č.

1893 — 1903.

KDYŽ roku 1892 roznesla se zvěsť po krajích amerických, že podnikavý ředitel František Ludvík pomýšlí na to, zavítati s hereckou společností českou do Ameriky a hráti zde mezi krajany, tu nedůvěřivě vrtěli hlavami osadníci česko-američtí, předpovídajíce celému podniku nezdar. Ředitel Ludvík však navzdor všemu pilně pracoval na zajištění finanční podpory, které k odvážnému kroku svému potřeboval a konečně se mu podařilo získati důvěru několika občanů česko-amerických, kteří k uskutečnění této myšlénky přispěli. Sestaveno konsortium, v němž zastoupeni byli pánové: August Geringer, Jos. Spěvák, Jos. Jurka, Fr. Bláha, Jos. Fučík, Jos. Hladovec, V. Šlapák, J. Bečvář a J. Vištejn, a ti zaručili přeplav pro 22 osob a zároveň prostřednictvím Živnostenské banky vyplatili p. Ludvíkovi 800 zlatých na předběžné vydání, s tou ovšem podmínkou, že společnost, jakmile započne hráti, cestovné i předem vyplacenou zálohu splatí.

Dne 27. února telegram, znějící: “Cesta zaručena — peníze vyplatí Živno. Consul Clausenius, Chicago.” — vzpružil již ochabující nadšení a dne 8. března 1893 odrazila od břehů brémských loď “America”, hostíc v útulných místnostech kajutních “První českou divadelní společnost”, aby ji přenesla do vytoužených končin zámořských. Dne 20. března přiblížila se loď ku břehům Spojených Států. Nadšení všech ochablo — stísněni trapnou nejistotou, blížili se ku břehům nového světa. To asi předvídal p. Josef Jurka, který byl zvolen sestaveným konsortiem za “managera” společnosti — a proto vyjev jim do New Yorku vstříc, připravil pomocí ochotných Čechů novoyorských pro společnost půdu. Dozvěděv se pak, že loď “America” vpluje již v pondělí dne 20. března do přístavu, vymohl pro sebe a pp. Adolfa Ersta a Jos. Poláka vstup na celní loď a všichni pluli českým hercům vstříc. Objevení se jejich rozrušilo zdánlivě klidné členy společnosti v také míře, že křik, pláč a radostný jásot rozléhal se po celé lodi.

V přístavu byla společnost očekávána Čechy novoyorskými, kteří odvedli je do Národního domu ku řádnému občerstvení a pak jednotlivé členy do soukromých bytů. V New Yorku zahájila společnost hry v neděli dne 26. března v Central Opera House původní hrou “Gazdina roba” od G. Preissové. Dále pak následovaly: Jedenácté přikázání — Žádný muž a tolik děvčat — Magdalena — Ona něco ví — Strýček ferina — Královna Barbora — Král a sedlák a Sedm havranů. Nával ku představením byl obrovský. Čechové newyorští dokázali, seč jsou. Nejen že pohostění českých herců bylo skvělé, ale i veškeré práce v divadle obstaraly spolky sokolské úplně zdarma. Česká žurnalistika kráčela ruku v ruce s českým lidem a tak pojistila zdar této první výpravy.

JOSEF JURKA.

Dne 6. dubna odcestovala společnost dále do Baltimore, kde sehrána byla dvě představení a sice: "Královna Barbora" a "Jedenácté přikázání". V tomto městě kde již po 14 roků strana svobodomyslná a katolická cize, ba skoro nepřátelsky proti sobě stály, vlivem vůdců té i oné strany a hlavně přičiněním důstojného p. rev. V. Vlasáka, přiložily ruce ku společné práci, následkem čehož uvítání a pohostění herců bylo skvělé. Finanční výsledek obou představení byl dobrý a společnost, provázena jsouc pp. Šimkem, Masopustem a j., již nejvíce zásluh měli o celkový dobrý dojem, odjela s pěknými upomínkami na Čechy baltimorské do Pittsburgu a Aleghany, kteréž osadě právem mohlo by se říci "Česká Slovač". Zde přičiněním redaktora "Slovenských Novin", p. Petra Rovnianka, sesílili návštěvu českých her bratři Slováci a zvláště "Gazdina roba" těšila se jejich hojné návštěvě. Společnost našla i zde upřímného přijetí a pohodlné ubytování v kruhu ochotných sourodáků českých i slovenských. Sehrána byla tři představení: "Gazdina roba", "Jedenácté přikázání" a "Divadelní vlak".

Dne 14. dubna nastoupena cesta do Clevelandu. Prostřednictvím pana Kysely, jednoho z nejlepších ochotníků amerických, získány síně a sestaven výbor, jenž staral se svědomitě o důstojné přijetí české společnosti. Na nádraží očekával každý hostitel již předem stanoveného hosta s povozem a než se herci vzpamatovali, seděli v útulných a skvostných bytech Čechů clevelandských. Dne 16. dubna zahájeny byly hry v Jacobově divadle "Královna Barbora" a pak následovaly: "Noc na Karlštejně", "Jedenácté přikázání", "Žádný muž a tolik děvčat" (2krát), "Divadelní vlak", "Majitel hutí" (v katolické síni) a "Gazdina roba". Hrálo se střídavě ve všech českých síních. Veškeré hry těšily se návštěvě obrovské. Češi clevelandští závodili v pozornosti k českým hercům a že tamní české listy nezůstaly pozadu, rozumí se samo sebou. Loučení s krajany v tomto městě bylo okázalejší, než dříve v jiných městech.

Společnost odjížděla večer po lodi do Detroitu. Na břehu stály zástupy českého lidu a jakmile se loď pohnula, zahlaholila jako na povel národní hymna "Kde domov můj", při čemž jediné oko nezůstalo suché. Herci, mávajíce šátky, stáli s hlavami obnaženými na palubě a od břehu, elektrickým světlem ozářeného, zaznívala krásná naše hymna. Okamžik to nezapomenutelný!

Již ráno o 8. hodině seděli čeští herci v síni Čechů detroitských, kam je výbor, k tomu cíli sestavený, hned z lodi doprovodil. Celkem sehrána tu byla tři představení: "Magdalena", "Jedenácté přikázání" a "Žádný muž a tolik děvčat". Ač v Detroitu je poměrně málo Čechů, dostavili se vždy jako jeden muž a proto také byla návštěva divadla dobrá. I tam byla ubytována společnost v domech soukromých a hostěna krajany.

Dne 28. dubna o 6. hodině ranní nastoupila společnost, provázena jsouc krajany detroitskými, cestu do české metropole — do Chicaga. Herci cestovali do Chicaga stísněni, následkem nedůvěry, vzbuzené proti Chicagu v jiných městech a sám manager Jurka nesliboval mnoho. A tak za pochmurného dne přijížděli jsme, zadumáni, do předměstské stanice chicažské. V tom objeví se ve vlaku známý americký veterán Antonín Petrtyl a za ním četa nadšenců, již vyjeli si za hranice města přivítat "První českou divadelní společnost". Ta dobrá, věčně usmívavá tvář Petrtylova rázem rozptýlila pochmurnou náladu a když po slovanském způsobu pohostil nás českým koláčem a pravou medovinou, vrátil se všem humor — než se kdo nadál, stáli jsme v čekárně na nádraží, kde bylo lidu k umačkání. Chicažští dostavili se u velkém počtu na nádraží, aby přivítali společnost a odvedli je do síně Slovanské Lípy, kde očekávala je hudba a skvělá hostina. Po té odvezeni jsme byli do domu, který najmut a úplně zařízen k ubytování celé společnosti.

Dne 30. dubna zahájeny hry v anglickém divadle Haymarket odpoledne o 2. hodině "Královnou Barborou", večer o 8. hodině bylo první představení ve středu české osady, v síni Č. A. S. Školy, na 18. ul. a sice "Jedenácté přikázání". Návštěva obou představení byla obrovská. Pak hrálo se střídavě ve všech českých síních denně, vyjma 3. květen, jenž byl vyhražen českému ochotnictvu, které pořádalo hostinu a zábavu na počest českých herců. Tehdejší řiditel ochotníků, p. J. S. Majer, obětavě převzal předprodej lístků v Thalia Hallu a docílil vždy obrovské návštěvy. Obecenstvo chicažské sympatisovalo s herci a zvláště s dámami, solidností svou imponujícími. V pokročilém letě, kdy je atmosféra přímo nesnesitelná, hrálo se dvakrát týdně až do 26. června. Dne 4. července pořádána byla Akademie a 15. července hráno ve prospěch pohořelých v Krucemburku — dával se "Ďáblův podíl".

Dne 16. července odjela společnost do Wisconsinu a zahájila své hry v Milwaukee v Bijou Opera House veselohrou "Starý a mladý kos"; "Jedenácté přikázání" a Gazdina roba" hrány v Turn Halle. Vzdor pokročilé době byla návštěva dobrá. Výbor, v jehož čele stál vždy obětavý český vlastenec, p. Kaplan a přičinil se, seč byl, aby čestně dostál obtížnému úkolu.

Dne 21. hráno v Green Bay "Jedenácté přikázání". Ku představení sjeli se Češi z celého vůkolí (městečko samo o sobě hostí velmi málo Čechů).

Odtud putovala společnost do Kewaunee, kde na nádraží očekával je stařičký osadník p. Vodseďálek s několika krajany. Bodré oslovení občana Vodseďálka pohnulo nás k slzám. Sotva vlak zastavil, volal p. Vodseďálek nedočkavě: "No, že už jedete — člověk by mohl umřít, než se vás dočká. Pojďte, pojďte, Češi, a zahrajte nám něco!" A šlo se! Prvně do vykázaných soukromých bytů tamnějších osadníků, kteří s nevšední láskou nás přijmuli. Farmářů z vůkolí sjelo se takové množství, že nebylo, kam koně s povozem dáti — vše bylo přeplněno. Ne však dosti na tom. Druhý den zajeli si farmáři pro členy a hostili je na svých pěkně zařízených farmách. V Kewaunee dávány dvě hry: "Jedenácté přikázání" a "Starý a mladý kos".

Odtud jela společnost v povozech na jedno představení (Jedenácté přikázání) do Manitowoc, kde do české síně sešli se Češi z blízka i z dáli do jednoho.

Druhý den nastoupena cesta zpět do Kewaunee a odtud drahou do Menominee. Rozkošné městečko, rozkládající se na břehu řeky Marion. Češi tamnější, ač je jich tam málo, za každou cenu chtěli

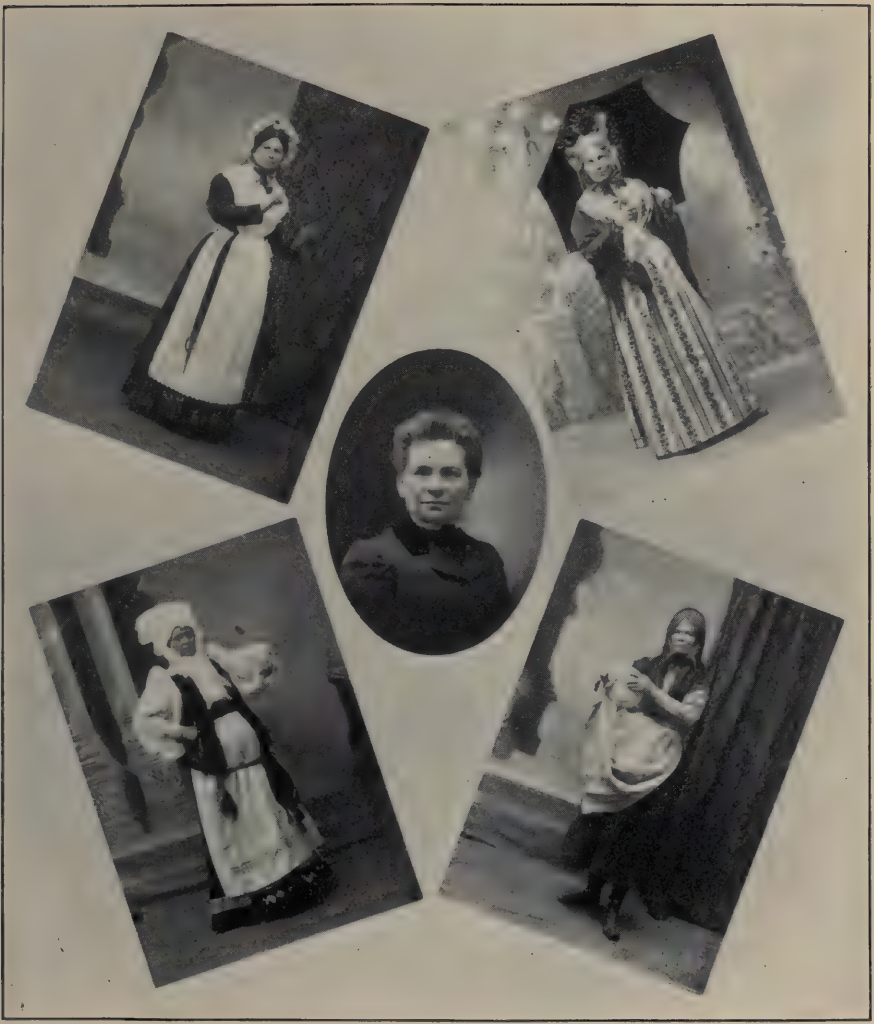

BOHUMILA LUDVÍKOVÁ.

Šestáková (Paličova dcera) **Stará panna** (Dámy a husaři)
Saloména (Zvikovský rarášek) **Petruška** (Svět malých lidí)

vidět "Ludvíkovu společnost" a proto zaručili předem $100, jen aby herci přijeli. V divadle, kde hráno "Jedenácté přikázání", seděli Angličané, Francouzi, Němci, ano i černoši svorně vedle sebe. Pánové Vlach, Beneš, Martínek a j. starali se o ubytování i pohodlí hostů co nejhorlivěji.

Dne 28. nastoupena zpáteční cesta přes Milwaukee, kde se hrálo ještě jedno představení (Ďáblův podíl), do Racine, kde dne 30. července se hrálo "Jedenácté přikázání".

Druhý den odjela společnost zpět do Chicaga, aby se připravila na pohostinské hry pana Josefa Šmahy, člena Národního divadla z Prahy. Dne 6. srpna sehrán v divadle Haymarket ve prospěch Ústřední Matice za pohostinské hry p. Šmahy "Jan Výrava" s velkým finančním i morálním úspěchem. Pak následovaly hry: Stávka kovářů — Král a sedlák — Václav Hrobčický a v kuse "Služebník svého pána" se vzácný host p. Šmaha s obecenstvem rozloučil.

Po několika měsíčních přípravách, když povolán ředitelem Ludvíkem baritonista p. F. Hlaváček, uvedena dne 20. srpna perla českých oper, věčně mladá a krásná "Prodaná nevěsta" na jeviště divadla Haymarket. Výprava opery sloužila, dle úsudku znalců, činoherní společnosti Ludvíkově ku cti. Sbory studoval pěveckému spolku "Lyra" jejich tehdejší sbormistr p. Adolf Erst. Sola, duetta, atd. p. Bohumil Holub, režii vedl náš host, p. Jos. Šmaha. Řízení celé opery svěřeno osvědčenému profesoru hudby, p. J. H. Čapkovi, který s nevšední pílí a láskou věnoval se úkolu naň vloženému. Úspěch opery byl čestný, tak že opakována třikráte.

Pak odjela společnost na cestu po západě. Dne 17. září zahájila pořad her v St. Paulu v Minnesotě. Hrálo se: "Noc na Karlštejně" a "Ďáblův podíl".

Dne 21. září hráno v Minneapolis: "Starý a mladý kos"; dne 23. září v Nové Praze čtyry představení: "Gazdina roba", "Jedenácté přikázání", "Majitel hutí" a Akademie.

Odtud jela společnost do Owatony, kde na nádraží očekávána byla skoro veškerými Čechy tamními. S příkladnou ochotou a láskou opravdu sesterskou připravily tamnější Češky členům nejen posilnění těla, ale i osvěžení ducha. Při hostině, která pořádána byla u pokročilého občana Svobody, zasedla k pianu krajanka, pí. Fibikarová, a hlasem ne sice vyškoleným, ale k srdci mluvícím, zapěla píseň "Ještě jednou, dřív než umru, Čechy chtěl bych viděti." Dojem, jaký tato píseň, plynoucí ze srdce ženy od dětství v této zemi chované, na přítomné učinila, jest nezapomenutelný. Zde projektováno bylo pouze jedno představení (Jedenácté přikázání), ale společnost byla nucena ještě druhý den uspořádat "akademii", neb přijeli Češi z dálky 54 anglických mil.

S nejkrásnějšími upomínkami, provázeni bodrými občany owatonskými, odjeli jsme dne 28. září do Cedar Rapids. Záslohou výboru, v němž byli zastoupeni známí vlastenci pp. Vosmek, Zahořík,

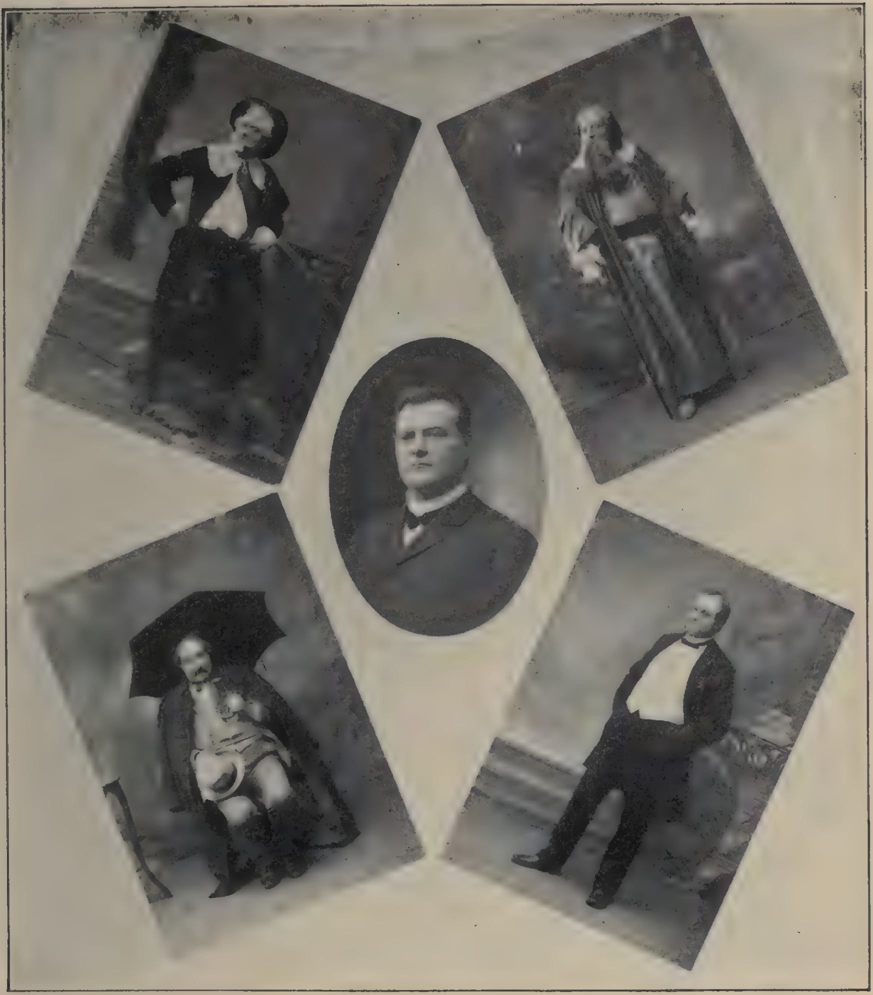

JAN KAREL SPLAVEC.

Dačický (Paní Mincmistrová)

Bartoníček (U Bílého koníčka)

Shylock (Kupec Benátský)

Střela (Jedenácté přikázání)

Severa, Mach, Hašek a j., předčil výtěžek z pořádaných tam divadel, veškeré osady česko-americké na západě. Pobyt českých herců v Cedar Rapidsích zpříjemněn tak, že cítili jsme se jako doma. Celkem hráno čtyřikráte a sice: "Starý a mladý kos", "Žádný muž a tolik děvčat",, "Gazdina roba" a "Strýček ferina". — "Jedenácté přikázání" sehráno v Oxford Junction.

Dne 5. října odjeli jsme do Iowa City, kamž za námi ještě mnozí z Cedar Rapids v neděli zavítali. Tam nalezli jsme též pravé české pohostinství ve chvalně známé rodině p. Barborky, který se staral jak o ubytování celku, tak o dobrý výsledek her, což se mu také v plné míře podařilo. Hrálo se dvakráte a sice: "Ďáblův podíl" a "Strýček ferina".

Dne 9. října odjeli jsme do Omahy, kde dávány hry: "Sirotek Lowoodský", "Starý a mladý kos", "Žádný muž a tolik děvčat". Zde ochotně vyřizoval veškeré záležitosti p. Rudiš-Jičínský. Výsledek her byl dobrý.

V Plattsmouth hráno jedno představení a sice "Strýček ferina".

Dne 17. odjeli jsme dále do Dodge, kde hrány: "Gazdina roba" a "Jedenácté řikázání".

Dne 21. a 22. října v Schyuler "Ďáblův podíl" a 'Starý a mladý kos". Češi tamnější hostili herce v bytech soukromých.

Dne 24. odjela společnost do Linwood, Neb. Na stanici, která je as 8 anglických mil od městečka vzdálena, očekávala nás nepřehledná řada povozů, od českých farmářů poslaných. V městečku samém uvítala nás hudební kapela a české hospodyňky připravily zákusky, až se stoly prohýbaly. V Linwood sehrán byl "Starý a mladý kos".

Dne 27. nastoupena cesta do Prague. Městečko úplně české, s uvědomělým našincem p. Dr. Malochem v čele (bohužel, dnes již zemřelým). Hlavně jeho zásluhou bylo zřízeno jeviště, jen aby Ludvíkovci k nim mohli zavítati. Nezištná obětavost dra. Malocha byla obdivuhodná a s pomocí několika obětavých občanů docílena návštěva neobyčejná. Celé vůkolí na kolik mil cesty spěchalo do sporých místností divadelních, kde v pravém slova smyslu bylo k umačkání. Hrálo se: "Jedenácté přikázání", "Zakletý princ" a "Strýček ferina". Herci hostěni v bytech soukromých a českými ženami uspořádán banket za přítomnosti spisovatele Heritesa, který sem zavítal návštěvou.

Druhý den, provázeni nesčetnými přáteli, odjeli jsme do Wahoo, kde v Opera House hráli jsme "Starý a mladý kos". Redaktor časopisu " Přítel Lidu", p. Hospodský, za pomoci vel. p. M. Bora docílili výtěžku finančního i morálního, ač ve Wahoo jest skrovný počet Čechů.

Dne 2. listopadu hráno dvakráte v Crete: "Žádný muž a tolik děvčat" a "Karel Havlíček Borovský". Členové hostěni byli v bytech soukromých.

Dne 5. list. nastoupen pochod do vytouženého městečka Wilber, kde hrána "Noc na Karlštejně", "Starý a mladý kos", "Ďáblův podíl". Nával ku hrám byl obrovský a herci byli jako doma. Život společenský ve Wilber vyniká nad jiné české osady a tu není divu, že jsme rychle zdomácněli. Skvostné residence tamnějších Čechů hostily české herce, kteří ještě dnes s láskou roztouženě vzpomínají na Český Betlehem.

Odtud jelo se povozem na dvě hry do městečka Milligan, kde sehrána "Noc na Karlštejně" a "Ďáblův podíl". Městečko Milligan vystrojilo se jako panenka k uvítání českých hostů. Slavnostní brána — prapory — hudba — spolky; — vše zde bylo na nohou, nescházela ani stráž, která na koních vyjela, naproti, aby v čas zvěstovala netrpělivému občanstvu blížící se povozy. A tak uvítáni hosté střelbou, hudbou a jásáním "Na zdar!" hned při objevení se. Druhý den uspořádán průvod městečkem a banket v síni Č. S. P. S., kterého súčastnily se spolky katolické i svobodomyslné a to hlavně zásluhou známého vlastence A. Kouby.

Odtud vrátila se společnost zpět do Wilber, kde dávány ještě dvě hry: "Sirotek Lowoodský" a "Žádný muž a tolik děvčat" — při dobré návštěvě.

Dne 15. listopadu loučili jsme se s občany wilberskými, kterých se dostavilo veliké množství i s hudbou na stanici dráhy. Za zvuků písně "Loučení — loučení", hnul se vlak a unášel herce i s bankéřem, p. Č. Důrasem, který zabrán do hovoru s ředitelem Ludvíkem, nepozoroval pohyb vlaku k Humboldtu. Štěstí, že na nejbližší stanici stihl vlak k Wilber jedoucí. Kdo ví, zda nebyli by jej sběratelé slávy a dollárků nezanesli na výměnu českých haléřů až do vlasti — jeť bankéř lákavý magnet (přítažlivý kov)!!! Však se tomu nasmál dost občan Sadílek, kterého jsme si odvezli pouze na obrázku — avšak v trvalé, krásné upomínce celou osadu wilberskou.

V Humboldt hráno "Jedenácté přikázání" a druhý den nastoupena cesta přes Omahu, kde hrány: "Majitel hutí", "Jedenácté přikázání" a "Strýček ferina"; přes Iowa City, kde hrány: "Starý a mladý kos" — Cedar Rapids: "Noc na Karlštejně" a "Majitel hutí" — zpět do Chicaga, kam jsme přijeli dne 27. listopadu s nově přibylým členem, p. Josefem Strouhalem.

Zde však nalezli jsme již poměry poněkud změněné. Naleznou se všude lidé, jichž snad jediným potěšením jest, mařiti každou dobrou snahu a společnost při návratu svém do Chicaga narazila na řadu různých vymyšlených pověstí, které šířeny byly jenom za tím účelem, aby společnosti bylo mravně i hmotně ublíženo a tím se stalo, že návštěva prvních her po příjezdu ze západu utrpěla.

Dne 2. prosince hrálo se první představení: "Zkrocení zlé ženy", pak následovalo ještě deset her.

Společnost, roztrpčena předně nezdarem prvnějších představení, za druhé chováním se některých výbojných živlů proti hercům, rozhodla se ku zpátečnímu odjezdu do Čech, dříve než minul určený rok. Dne 7. ledna ukončeny hrou "Dědictví z Kalifornie" hry v Chicagu a odjelo se bez zastávky do New Yorku. S toutéž láskou a tímtéž neochablým nadšením, co prvně, přijmul New York "Ludvíkovce", jak během doby zkráceně nás jmenovali. Dne 14. ledna zahájeno: "Majitel hutí", dále "Zkrocení zlé ženy", "Ďáblův podíl", "Dědictví z Kalifornie" a dne 21. ukončena americká pouť kusem "Starý a mladý kos". Návštěvy her byly opět obrovské — vždy úplně vyprodáno. Na to uspořádán new-yorskými Čechy na rozloučenou banket a společnost se rozešla.

Někteří odjeli do staré vlasti, jiní uchýlili se do života soukromého — většina, počtem 12, pod vedením svého starého ředitele, Fr. Ludvíka, vrátila se zpět do Chicaga. Fr. Ludvík, co starý, zkušený odborník, seznal, že slušné české divadlo nalezne mezi chicažskými Čechy existenci a nemýlil se. Povolal ku doplnění celku herce z Čech a podnes blahodárně působí v české osadě "Plzni" v Chicagu.

V roce 1898 podnikla společnost výlet na pohostinské hry do Čech. Vypravila česko-americké hry: "Sever proti Jihu", "V srdci Chicaga", atd. a setkala se s dobrým, morálním i finančním výsledkem. —

Po návratu zpět zahájila, opět osvěžena, svou činnost.. Ředitel Ludvík pracuje klidně, tiše, ale systematicky s celým personálem — shromáždil kol sebe lidi inteligentní, své cti a povinností dbalé, kteří jsou spokojeni v této nové vlasti a těší se přízni všech vrstev obecenstva. Žurnalistika česká chová se spravedlivě ku českému divadlu. Upozorní a kárá, kde toho třeba; neskrblí chválou, kde je zasloužena. —

Jako každá dobrá věc musí prodělati zkoušku ohněm, tak i "stálé české divadlo" mělo začátky velice bolestné. Bylo zapotřebí velkého sebezapření a opatrného strádání, než prošlapána byla cesta dramatickému umění. Prodělával se tu boj nejen o existenci odborníků, ale i o morální a důstojnou representaci českého národa v této nové vlasti. Dnes, bohudík, to nejhorší máme za sebou.

Plné desítiletí bolestných, ale i krásných vzpomínek. Práce úsilovné — ale práce naše —práce společná. A proto opakuji slova svého kolegy, p. Šípka: "My herci, bohužel, nelneme jednotlivě k sobě velkou láskou, což spadá na vrub úzkých poměrů, v nichž žijeme, ale sledujeme s interesem nevšedním, více snad než každý jiný, stav vymoženosti celkové — úspěchy společností jednotlivých i jednotlivců." — Tato nepopíratelná pravda se osvědčila i v této dálné cizině. A ať si tvrdí, kdo chce, co chce, buďsi úsudek o našich povahách pronášen jakýkoli, nechť si třeba i sám slavný herec francouzský, Coquelin, tvrdí, že herec, dojmům se podávající, nemůže býti pravdivým, já

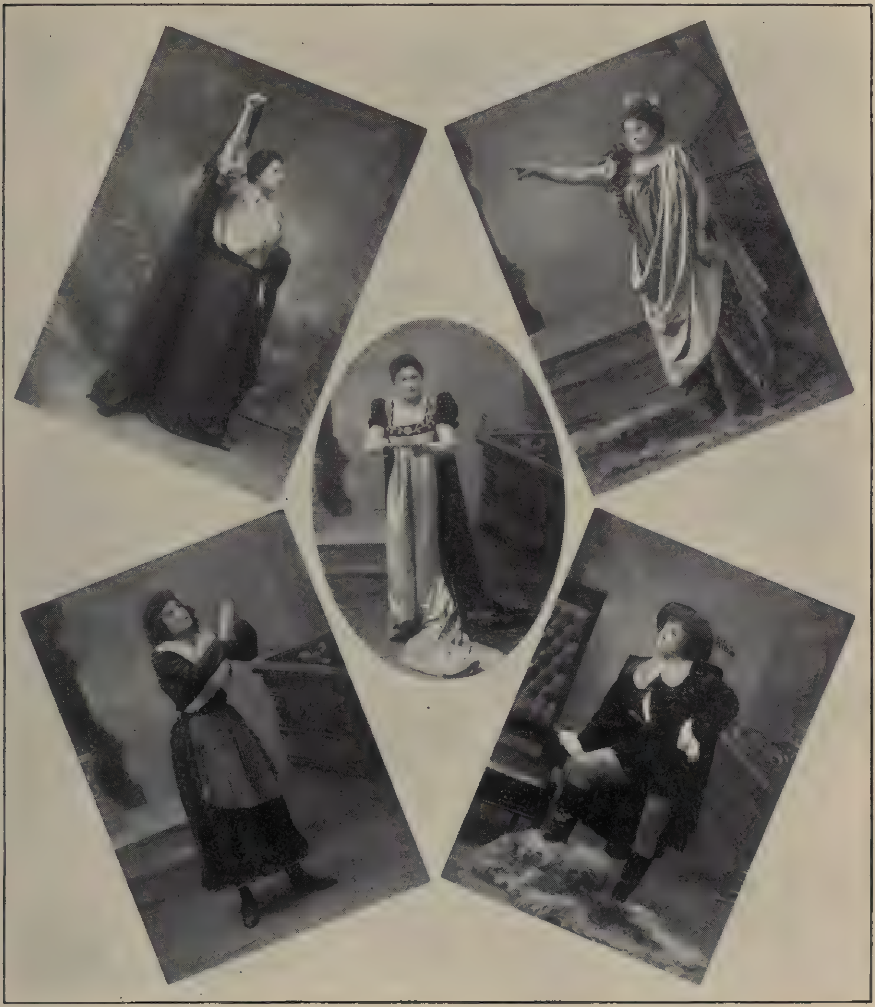

OTILIE SPLAVCOVÁ-STROPNICKÁ.

Deborah **Mesalína**

Madáme Sans-Gene

Sirotek Lovodský **Monika**

to popírám a tvrdím, že není snad nikdo dojmům tak přístupný, jako herec. Přes své útrapy přecházíme v smíchu, ale pláčeme, dojati utrpením jiných. A jen této pravé herecké povaze — té houževnatosti máme co děkovati, že stojíme na prahu nového desítiletí a nelekáme se netušených překážek. Spojenými silami, čestně obstáli jsme v prvním, spojenými silami vstupujeme v druhé desítiletí. Jsme si plně vědomi, že podnikem svým konáme zde důležitou část národního poslání a že přispíváme nemálo k rozšíření cti českého jména, k uznání kulturních snah našeho národa.

Na stálé české divadlo v Chicagu, jemuž podobného a rovného nemají zde národnosti mnohem silnější a zámožnější, hledí se i v cizích kruzích s plným oceněním a tu máme právo doufati, že naše vlastní obecenstvo tím spíše pochopí důležitost čestného podniku jak národního, tak vzdělávacího.

BOHUMILA LUDVÍKOVÁ.

Členové Ludvíkova divadla při příjezdu do Ameriky: Frant. Ludvík, ředitel — Frant. Šípek, režisér — Karel Novák — Frant. Mach — Rudolf Inemann — Bohumil Ludvík — Jaroslav Rajman — Frant. Leščinský — Josef Skalský — Jindř. Kovář — Frant. Škaloud, napověda — Frant. Kačer — Bohumila Ludvíková — Anna Junkova (Šípková) — Betti Kozlanská — Eliška Nováková — Josefina Machová — Božena Křikavova — Kristina Hrnčířova — Běla Pacaltova — Olga Klírova — Ludmila Inemannová.

Během roku za společností přijeli: Frant. Hlaváček — Josef Strouhal.

Zpět po rozejití se společnosti do Chicaga se vrátili:

Frant. Ludvík, ředitel — Boh. Ludvíková — Karel Novák — Frant. Leščinský — Josef Strouhal — Betti Kozlanská — Fr. Ludvík, ml. — Kristina Hrnčířova — Běla Pacaltova — Božena Křikavová — Olga Klírova — Frant. Škaloud.

Během 10 let engažováni byli: manželé Splavcovi — Frant. Horlivý — Vladimír Šamberk — manželé Klapkovi — Eliška Jesenská — Jindřich Veidner.

Zemřeli členové: Karel Novák — Olga Škaloudová (Klírova).

Nynější členové českého divadla: Frant. Ludvík, ředitel — Karel Splavec — Frant. Horlivý — Frant. Lesčinský — Alois Klapka — Frant. Ludvík, ml. — Jindř. Veidner — Bohumila Ludvíková — Betti Kozlanská — Eliška Nováková — Běla Lesčinská — Otilie Splavcová — Eliška Jesenská — Marie Klapková — Frant. Škaloud, nápověda.

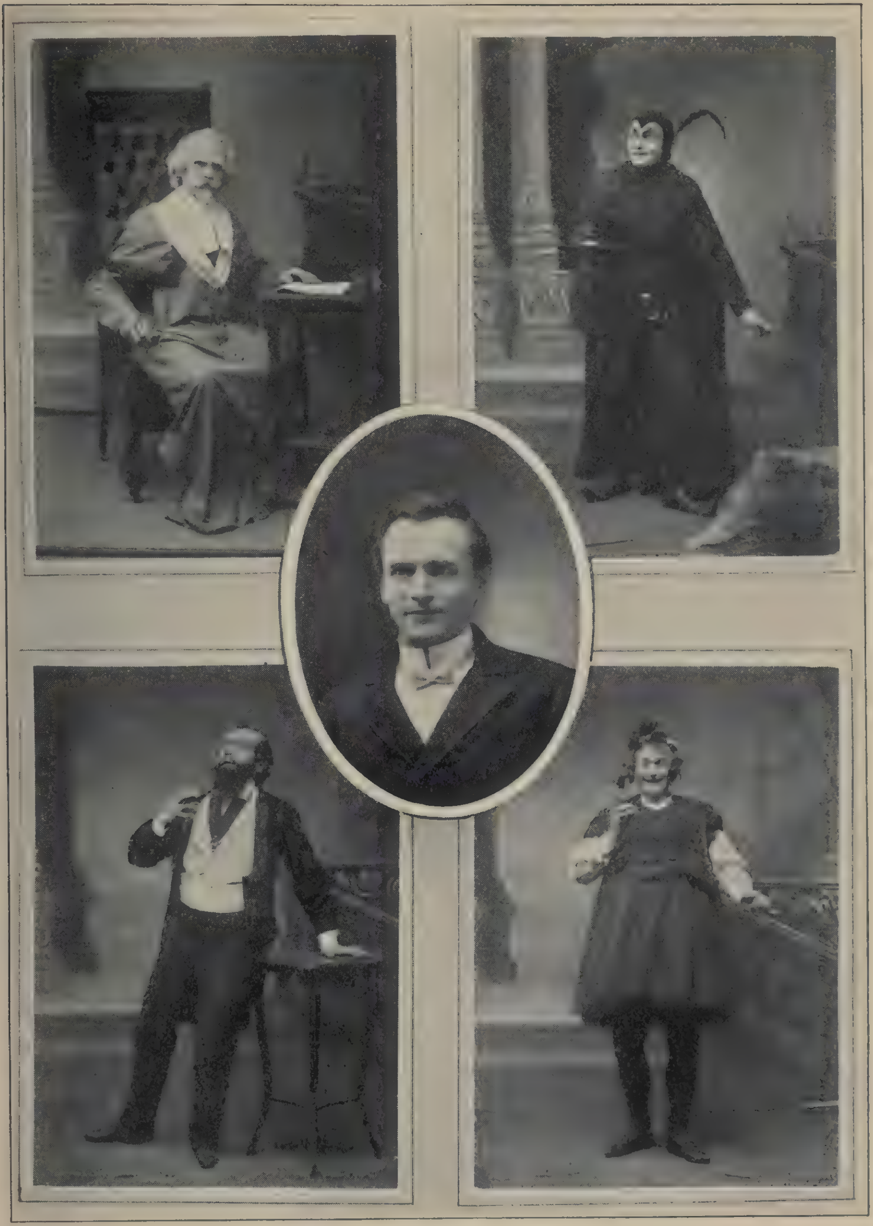

FRANTIŠEK LESČINSKÝ.

Kardinál Richelieu
Svengali (Trilby)

Mefisto
Božidar Vocásek (Krásná Lída.)

Proslov,

přednešený pí. Boh. Ludvíkovou při prvním představení v New Yorku. Napsal F. Šípek.

V DÁLNÉ vlasti matky Čechie,
kde stolec stával kdysi Přemyslův,
kde Záboj písně bohatýrské
lidu pěl — a Libuše kde
na velebném Vyšehradě
slávu Prahy kdysi věštila,
z lůna země té
a jménem lidu všeho,
jehož praotcem byl Čech,
pozdrav Vám náš platí upřímný.
A jak s okem zářícím
jste volali nám v uvítanou
na březích půdy svobodné,
takž vítám i já Vás
jménem celé družiny,
co přišli jste vzdáti hold
těm drahým perlám,
jež duchů tvůrčích
nakupilo nadšení,
a jež mi odíváme pravdou životní.
A trpký úděl náš
a dráha trnitá
i cesta plná útrapy,
nezdolný byl pud,
jež vrátkou loď nutil stále v před
a v útrap potopách
jsme zřeli k západu,
kde žijí bratři, sestry matky Slavie.
Posíleni znovu v svatém poslání,
odevzdati jim Jejich
poklady českých geniů,
jež přes širý Oceán
jak svaté dědictví
jsme přinesli.
Díky všem jménem české Thalie.
co přišli jste přijmout podíl,
rukoum našim svěřený,
a jež stejným dílem ruce
Vaše klademe.
Dík dále též. že duchem
vnímavým jste přinesli

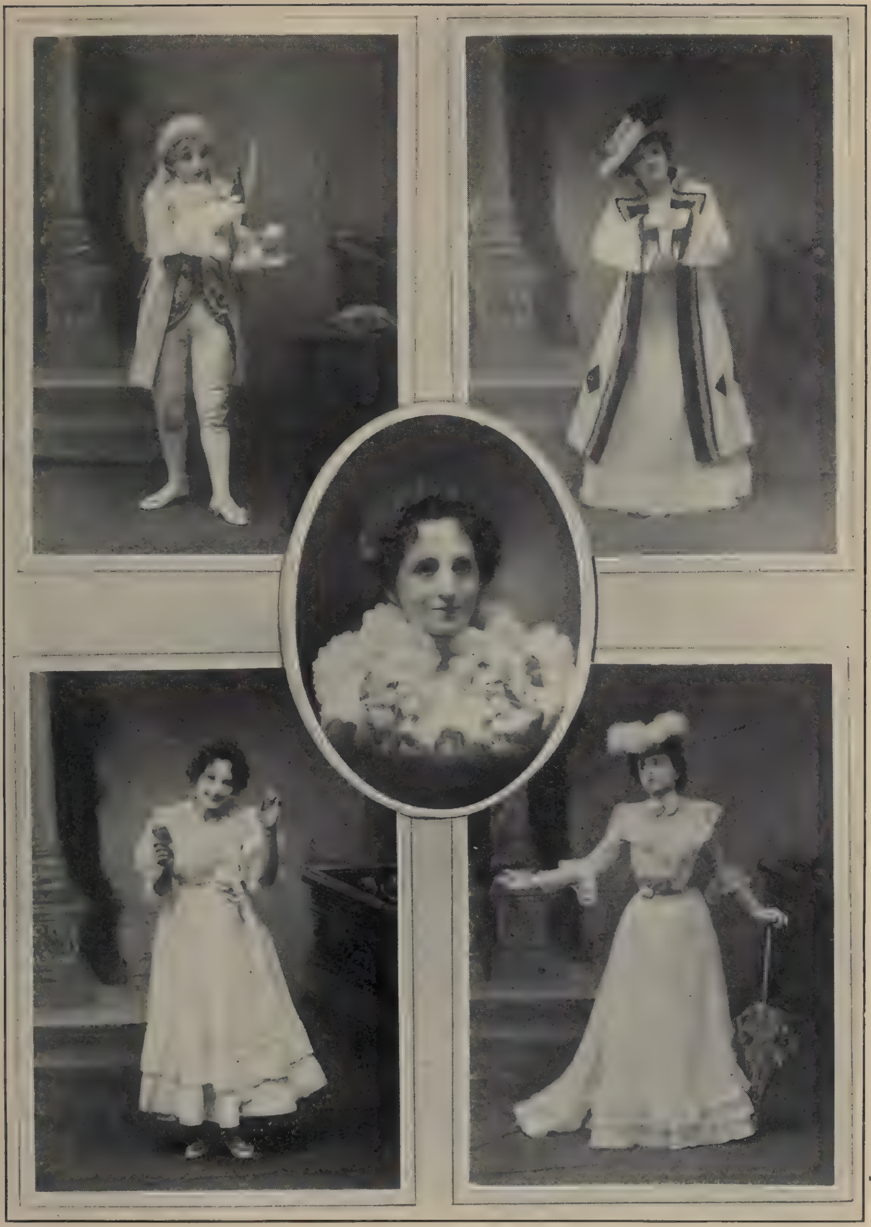

BĚLA LESČINSKÁ-PACALTOVA.

Vicomt z Letorieru

Cypriena

Hermance (Miláček Štěstěny)

Zaza

té myšlénce i hold,
to pouto nové dalo nových sil.
Co srdce pojí,
moře nerozdvojí!!
Nuž, spojme ruce
v lásce, sbratření,
ku oslavě vlasti,
českého i umění.

KAREL NOVÁK.

Péro chvěje se v ruce a slza, tak vzácná v otužilém oku mém, zalévá zrak. O bývalém kolegovi dalo by se napsati tak mnoho a zase tak málo. Slova nevystihnou dosah jeho svědomitého a ryzého charakteru. Karel Novák narozen r. 1851 as měsíc po úmrtí svého otce, velkostatkáře a majitele Suchomat-Olšov u Sušice, a záhy po narození ztratil i něžnou matku, která chotě na věčnost následovala. Vychování jeho převzal baron Veit, choť jeho sestry, a částečně i druhý švakr, šlechtic z Wagnerů, majitel cukrovaru Smiradského. Obě rodiny byly již poněmčeny, a proto utkal se co student, česky smýšlející, záhy s pány švakry. Již v 18 letech stal se plnoletým a pánem nad pozůstalým podílem otcovským. Ale k divadlu lnul s láskou vášni-

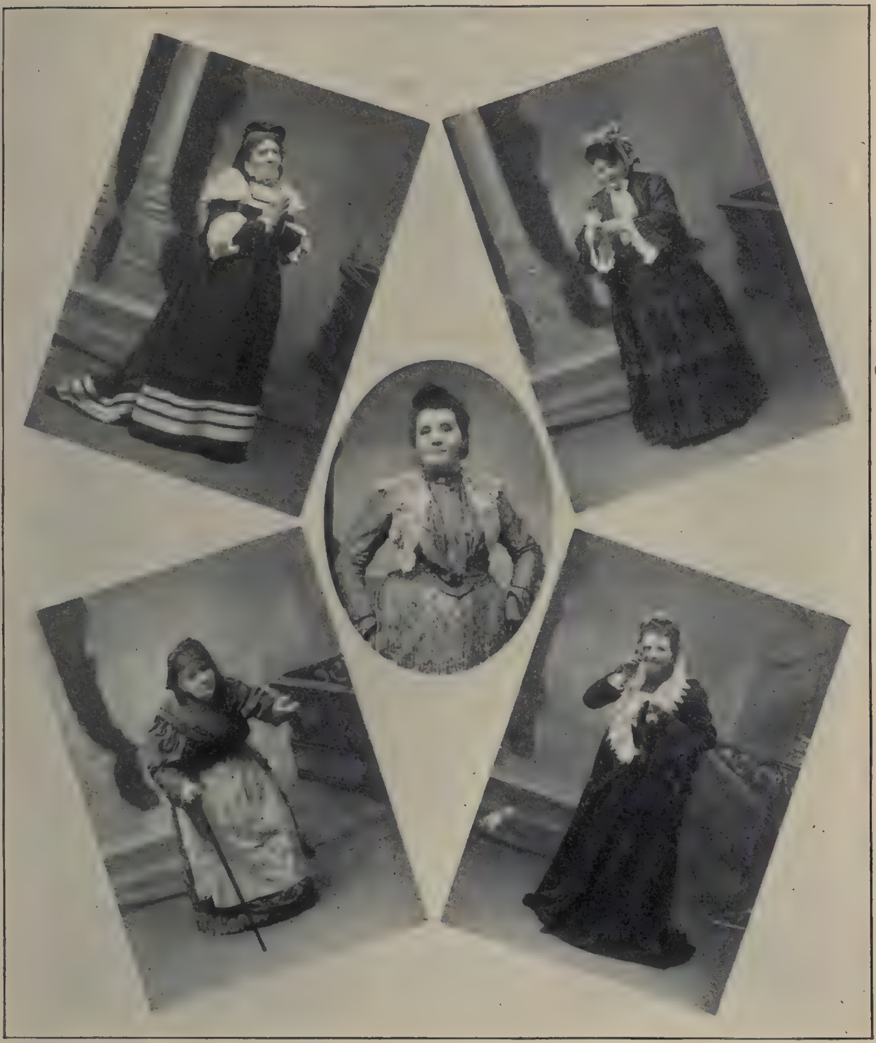

ELIŠKA NOVÁKOVÁ.

Kennedy (Marie Stuart) **Anna Zacharovna** (Paní majorka)

Frochardová (Dva sirotci) **Sarah Wentadour** (Odetta) vou. Jako žák F. Kollára vystupoval co ochotník a získal si pověst nejlepšího ochotníka a pozornost prvního div. ředitele p. Pavla ze Semčic, který nechal jej vystupovati na Smíchově a krátce potom povolán artistickým správcem Nár. divadla, J. J. Kollárem, k našemu prvnímu ústavu. Po dvouletém pobytu v Praze odebral se na venek, odkud za krátko povolán tehdejším režisérem, A. Puldou, zpět k Národnímu divadlu, kdež setrval až do vyhoření, r. 1881. Hned na to odejel na venek a později přijmul místo u ředitele Fr. Ludvíka, kde setrval asi 3 roky, načež přešel ku jiné, ale vrátil se zpět ku společnosti Ludvíkově, s níž odebral se před 10 lety do Ameriky. Působnost jeho v této nové vlasti jest známa nejširším kruhům české národnosti. Postavy, které vytvořil na prknech divadelních v Chicagu, počínají Procidou v "Královně Barboře" a skončily v "Podskaláku" co Saturnin Brambor. Zhoubná mozková nemoc, která tak nemilosrdně kosí v řadách herectva, učinila rázem konec veškerému vývinu a zklátila nelítostně i tělesnou schránku našeho nejlepšího člena a kolegy v předčasný hrob. Dne 6. února 1898 přestalo tlouci dobré srdce něžně milujícího manžela a uvědomitého českého herce. V nejkrásnějším věku podťata nejvydatnější větev herecké družiny. Odešel, ale postavy, jež uměním svým vytvořil, přežijí nás a získaly jménu Tvému v této české oblasti památku nehynoucí. Nejvzácnější vavřín pokládám na tvou mohylu, nezapomenutelný druhu — uznání obecenstva a lásku kolegů v povolání. B. L.

Proslov,

k prvnímu představení Ludvíkovy divadelní společnosti v divadle Haymarket, dne 30. dubna 1893. — Přednesla Bohumila Ludvíková. — Napsal Bartoš Bittner.

BUĎ pozdraven, ty chrabrý lide český
jenž k vlasti lásku přes moře jsi nes'!
Tě nedovedly sudby zdrtit blesky,
když na lán cizí vysílen jsi kles'.
Ty jako Robinson, na ostrov pustý
když bouří vržen byl, jsi nezoufal,
ač cizí řeč kol všemi zněla ústy,
ty's hlahol rodný v šanc dát netroufal.
Ty's v srdci nosil sladké české zvuky,
když mozolem své pracovité ruky,
tak vzdálen otčiny, chudobný stán
budovat začla's u pralesa bran,
když pluk tvůj poprvé ze vzdorné půdy
a srp tvůj z nepodajné cizí hrudy
chléb trpký s trudem mnohým dobýval.
A hle, tvá práce měla požehnání.
Ten horký pot, jenž perlil se s tvých skrání,

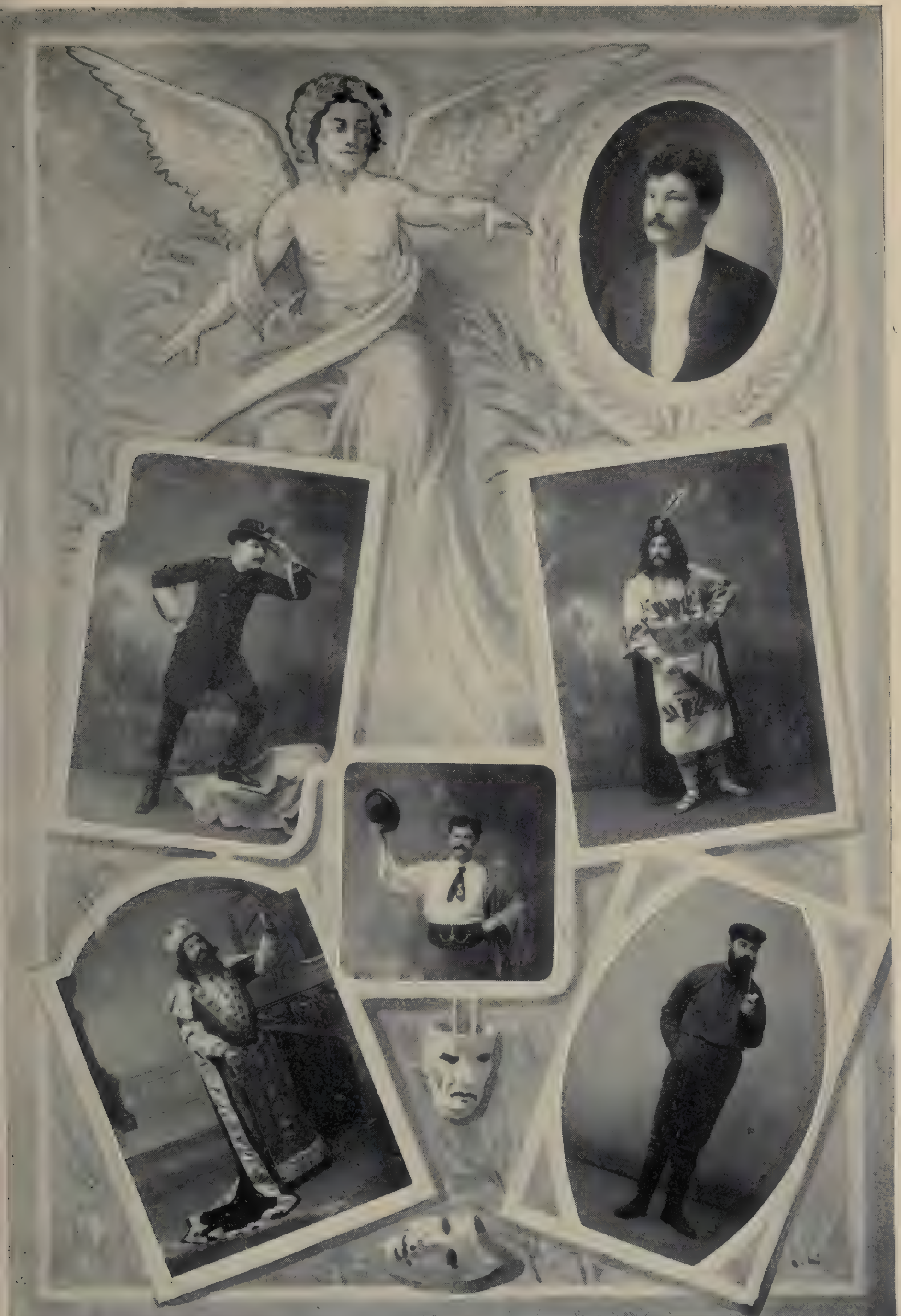

FR. HORLIVÝ.

Prescott (Sever proti Jihu)

Karel IV. (Noc na Karlštejně)

Dr. Staněk (U bílého koníčka)

Boleslav

Strouhal (Svět malých lidí)

když v těžké lopotě jsi napnul sval,
se tobě záhy v zlato měnit jal.
Zem svobody tvé vyplnila přání:
Byl's pánem svým a právo tvoje svato,
byl's volným člověkem, jak muži sluší,
však často touhy stesk tvou projel duši:
Kéž moh' bych zpět — ach, všecko dal bych za to.
Svou matku vlasť jsi ctíti nepřestával,
na oltář její ochotně jsi dával
svou hřívnu štědrou, polnice když hlas
pod prapor její volal všecky nás,
nad jejím vítězstvím jsi pohnut jásal,
vždyť její vrah též ňádra tvoje drásal.
Buď pozdraven, ty chrabrý, čacký kmeni!
Druž poutníků, hle, z otčiny tvé dálné
dnes přichází tě žádat o hostění,
(tvou znajíc ochotu již z míry valné),
druž umělců, již v širém českém kraji
Thalii srdce lidu otvírají,
'by z jejich hry, jak žití běží spád,
jak rozmar kypí, naučil se znát.
Jeť život také hra — hned truchlé drama,
hned fraška zas, anebo komedie —
jak figurkami osud strká náma,
hned z růží, hned zas z trní polštář šije.
Ba celé národy ten zpupný režisér
už zkrátka vyškrt' z divadelních sfér.
Vždyť národ náš — však trudno vzpomínati! —
dnes naděj lepší budoucnost mu zlatí,
dnes ví, když děsné přežil tragedie,
že marné jsou vídeňské komedie!
My chceme žít a budeme žít — vždyť hle,
co věrných českých hlav je jenom zde,
a z těch už nepřestane více žádná
mít v lásce českou řeč a umění,
dokud ji ruka kostnatá a chladná
v hrst popelu pod trávou nezmění . . .
Nuž, pozdrav poslední Vám budiž vřelý!
Co k bratřím přichází k Vám naše druž,
Vám vždy být milí, toť náš cíl je celý,
neb líbiti se povinnost nám velí,
ať slabá žena jsme, ať silný muž.
Kéž pravdou jest, co srdce pojí
a co naváže české umění,
že žádná světa moc už nerozdvojí,
když v prsou hárá svaté nadšení.

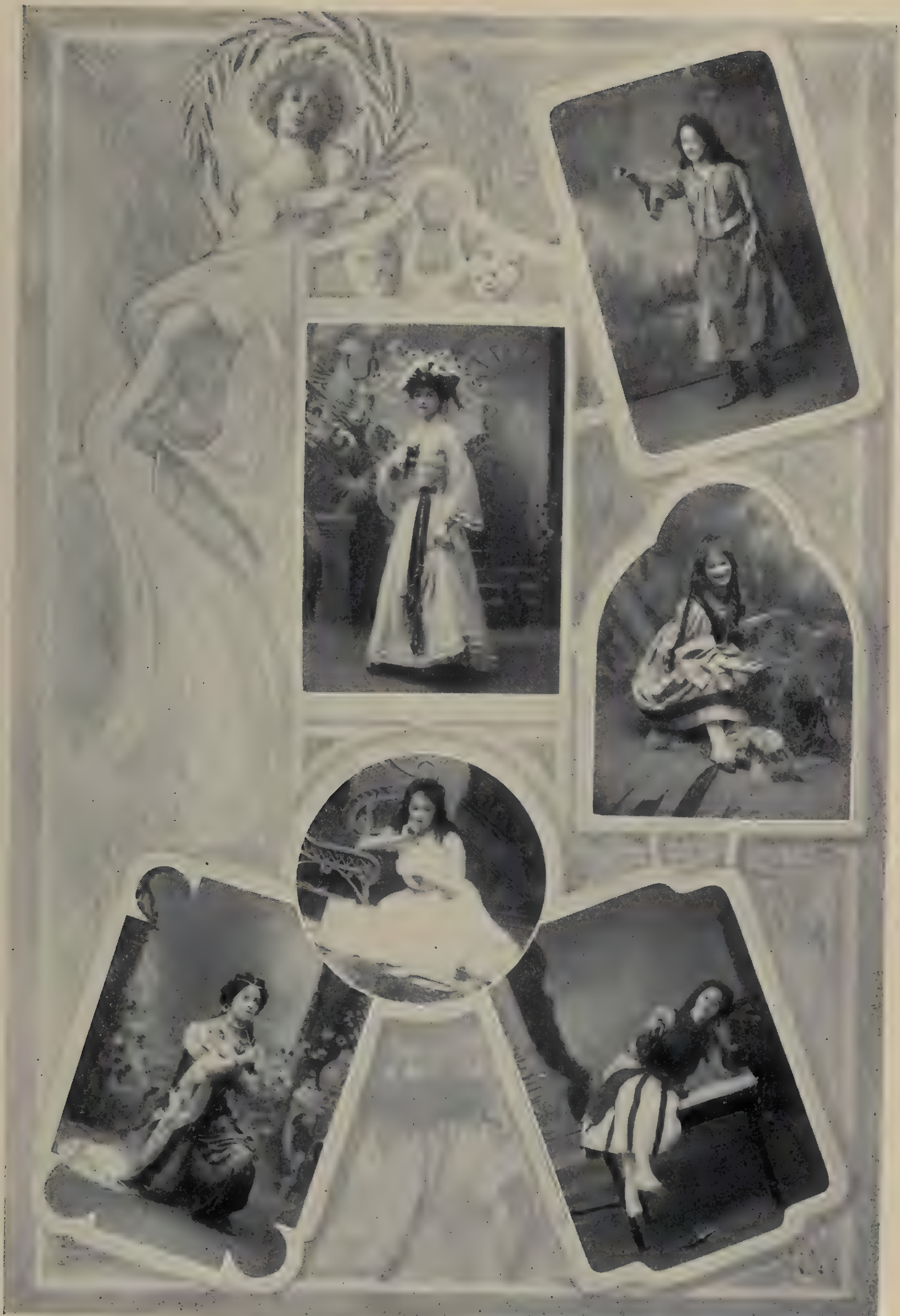

Pí. KRISTINA HORLIVÁ.

Eggy (Sever proti Jihu.)

Verunka (Diblík)

Karkulka (Červená Karkulka`

Jutta (Krásná židovka)

Trilby

VOJTA SLUKOV,
první předseda Ústř. Jednoty herecké.

KAREL ŠIMANOVSKÝ,
nynější předseda Ústř. Jednoty herecké
nestor českého herectva.

Poslední "s bohem" Vojty Slukova.

ROZRUŠENA neočekávanou zprávou o úmrtí nenahraditelného Vojty Slukova, chápu se péra, bych do věnce zásluh, který zdobiti bude jeho rov, vpletla lístek čisté vzpomínky na tu dobrou a mužnou ochotu, kterou se při každé příležitosti vyznamenával.

Roku 1892, v měsíci červnu, odhodlala jsem se k cestě do Prahy, abych nabyla nějakých informací k projektované výpravě do Ameriky, o které již po leta můj muž horoval.. Odjela jsem z Nového Bydžova nočním vlakem o 12. hod. a po cestě jsem stále přemýšlela, koho asi získat, aby nejasný můj plán buď doplnil neb alespoň schválil. Cesta kvapně ubíhala a já nerozhodně ubírám se Ferdinandovou třídou, rozhlížejíc se bezmyšlénkovitě kolem. V tom padne můj zrak na obrazy, umístěné ve výkladní skříni a známá tvář tehdejšího předsedy "Ústřední jednoty českého herectva", Vojty Slukova, kyne mi vstříc.

"Půjdeš k Slukovovi," projede mi hlavou a již spěchám, nemýlím-li se, k Pštrosově ulici a za chvíli zvoním u jeho bytu. Služka otevře, promluvím — a již zavzní známý, bodrý hlas z pokoje: "Ale, ale, jen dál, milostpaní, že jste to vy? No ano, paní ředitelová, kde jste se tu vzala?"

A než se naději, sedím za stolem naproti panu Slukovovi.

Pojídaje svou snídani, vyslechl mne a nadšeně mne povzbuzoval k činnosti. "Což o to, pracuji ráda, a zvláště podnikám," odpovídám s úsměvem, "ale obávám se, že se vše rozbije o finance." — "Jen zmužile. Vám se již tolik podařilo," pobádá s humorem pan Slukov

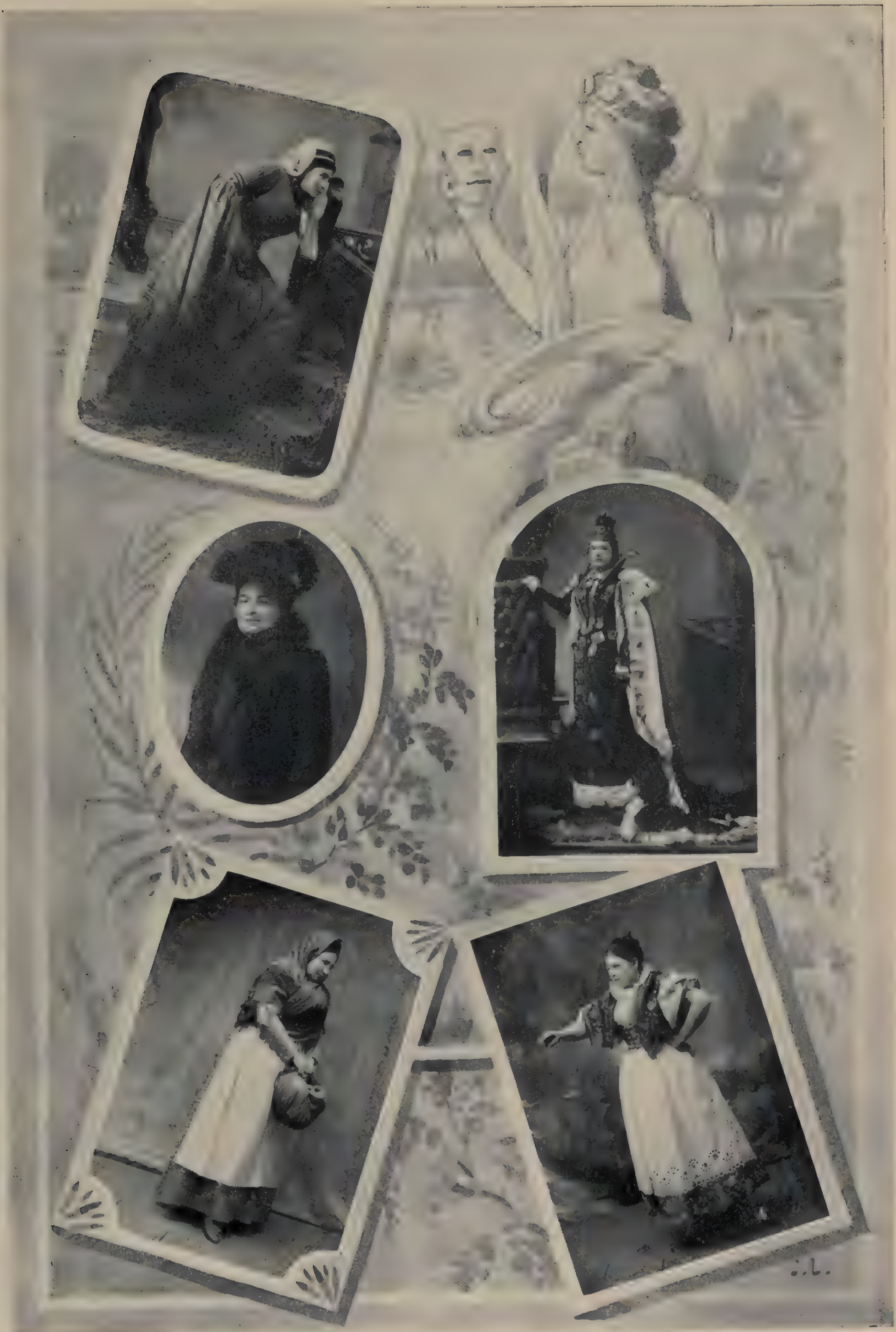

Pí. BETY KOZLANSKÁ.

Lady Macbeth **Královna Barbora.**

Strouhalka (Svět malých lidí) **Vojnarka.**

"Byl by v tom rarach, aby se tento výtečný nápad nezdařil. Víte, co, půjdeme k Náprstkovům." A již se obléká, líbá choť a malého klučinu, kterého mi se zářícím okem představuje, pak chvatně sestupuje po schodech a spěchá se mnou k Halánkovům.

V dolejší místnosti nalezli jsme známou lidumilku, paní Náprstkovou, která sotva nás uzřela, spráskla ruce a s výrazem nejvyššího udivení volá: "Co vidím, pan Sukov — no, to jsou hosté a Vojtěch zrovna není doma." Pan Slukov stručně sdělil pí. Náprstkové, oč se jedná, vřelými slovy žádaje o podporu alespoň morální a ukončil s přáním: "Jen ať to dobře dopadne."

A dopadlo to, že i jeho zásluhou, neváhám dodati. Veškeré dopisy, této záležitosti se týkající, byly na něho adresovány; pomáhal, kde mohl, a ač důvěra jeho ve zdar poněkud ochabala po rozmluvě s p. Václavem Šnajdrem z Clevelandu (meškajícím právě tehdy v Karlových Varech), který nevěřil ve zdar výpravy, přece, seč jeho síly, pracoval dále. A když loučil se s námi při odjezdu do této nové vlasti v Národním divadle, tiskl mému muži pravici a zvolal: "Jsem tak rád, ale tak rád, že jste to vy, Ludvíčku, co tam jedete, ani byste nevěřil. Vy jste mi zárukou, že ať už to dopadne finančně jakkoliv, morálně české hry klesnout nenecháte." A když můj choť skromně tu poklonu odpíral, uchopil jeho pravici oběma rukama a mocně zvolal: "Ne, nenecháte; vím,komu důvěřuji!"

Rychle se obrátil, letmo podávaje mi ruku, zašeptal: "S bohem, buďte pevná!" a odcházel, ale zahlédla jsem zrádnou slzu v jeho oku přece.

Odjeli jsme.

Podnik se zdařil, neb dnes čítáme již jedno desítiletí plodné naší práce.

Poslední dopis Vojty Slukova, nám zaslaný, nese datum 4. května 1893 a končí větou: "Opakuji ještě jednou, aby vám bůh popřál zdraví a síly, vytrvalosti a štěstí. — S bohem. — — —"

Když dleli jsme před pěti lety v Praze, byl Vojta Slukov za svým zdravím na dovolené. Bylo nám to tedy přece jeho posledním "s bohem".

BOHUMILA LUDVÍKOVÁ.

ČESKÁ PÍSEŇ V CIZINĚ.

Mám napsat něco ze svých vzpomínek. Naplnil bych čtyři památníky, kdybych mohl se svými humoristickými vzpomínkami před širší veřejnost. Ale jak již to bývá, episodky herce obyčejně datují se z přeřeknutí tak mastného, že nelze je ztráviti, tím méně opakovati. Prodělal jsem zlé i dobré časy na své dráze divadelní — zažil hrozný (pro herce zvláště) rok šestašedesátý a co známá 'dobrá kopa' spískal jsem mnohou čertovinu, za kterouž mne kolega neb kolegině

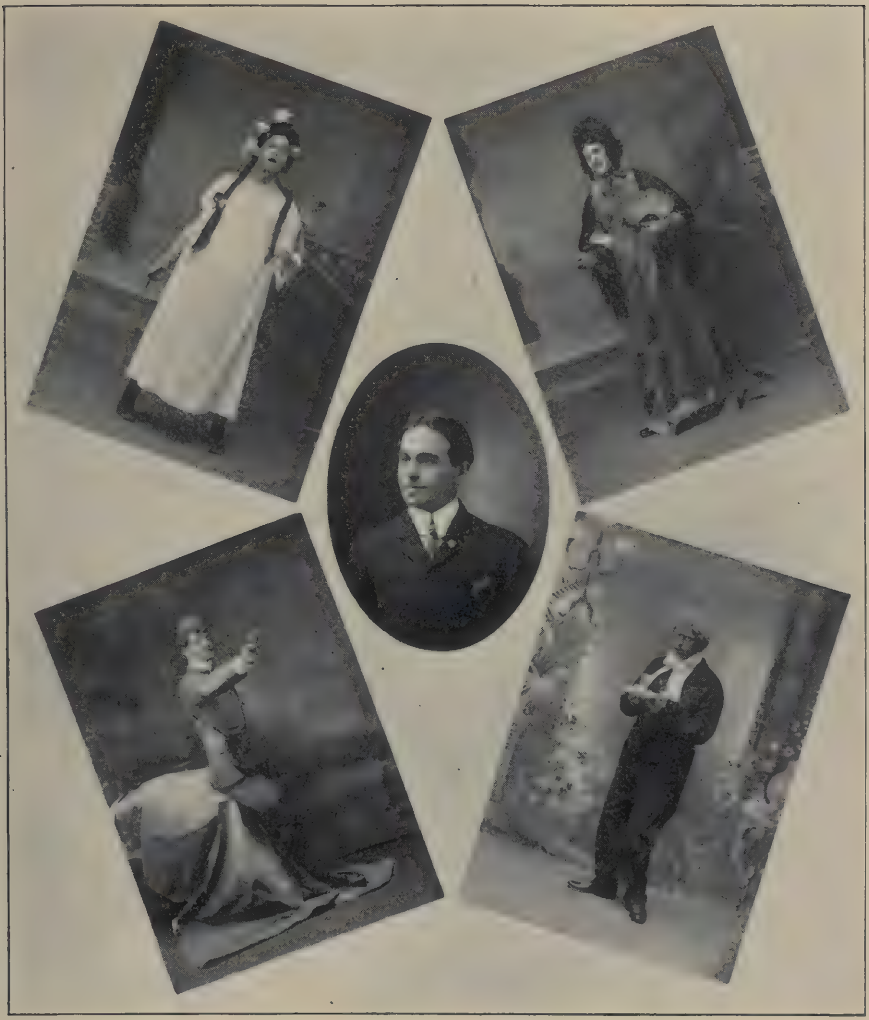

FRANTIŠEK LUDVÍK ml.

Tisbe (Sen v noci svatojanské.) **Fedičevský** (Karlíčkova teta)

Pasepartou (Cesta kolem světa) **Sam** (Sever proti jihu) také ke všem čertům posílali, ale na které přece jen s úsměvem na rtech vzpomínám. Však z celého toho kaleidoskopu potulného žití se zápalem vzpomínám na okamžik, který, seč v mé moci, chci věrně vylíčiti. Krátkou dobu teprve byl jsem u divadla, když ozvala se dávná touha, seznati cizí kraj, v tak mocné síle, že nemohl jsem odolat a pustil jsem se v tu širošírou pláň. Procestoval jsem Moravu, Slezsko, Horní a Dolní Rakousy, však touha má nesla mne stále jen ku hranicím Tyrol, chtěje poznati místo, kde náš Karel Havlíček byl internován. Stoupal jsem ku Brixenu přes známý kolos Brener s prázdnou kapsou a ještě prázdnějším žaludkem a dostoupil jeho výše k večeru, kdy sluníčko, již znaveno velodenním leskem, stydlivě clonilo tvář rudými červánky. Unešen přírodní krásou, jež na mladou a vnímavou mysl nesmazatelným dojmem působí, stanul jsem na úpatí hory a v domnění, že sám jediný prodlévám na této lesnaté výšině, ulevil jsem citům po česku, zpěvem. Známá a oblíbená tehdy píseň "Ó, jak jsi krásná, moje vlast," rozléhla se temným borem a kdo popíše mé překvapení, když po několika slovech spustí pravidelný hudební doprovod. Slova uvázla mi na rtech, pátrám po původcích a co najdu? Inu, zase jen Čecha. Cestující hudebníci čeští odpočívali v stinném houští a sotva zaslechli první slova mé písně, vpadli svými nástroji. Kapelník celé výpravy, Šimandl, bratr známého profesora na vídeňské konservatoři, uvítal mne srdečně, naplnil hladový můj žaludek důkladným proviantem ze své zásobárny a s pravým českým humorem nastoupena cesta dále ku Brixenu. Náhoda tomu chtěla, že česká píseň, hlaholící cizím borem, sblížila krajany a posilnila je ku další pouti v cizině. FRANT. LUDVÍK.

* * *

NOC NA KARLŠTEJNĚ
„PEŠEK"

JEDENÁCTE PŘIKÁZANÍ
PECKA

STRAKONICKÝ DUDÁK
„ŠVANDA"

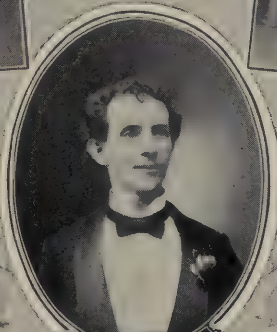

ALOIS KLAPKA

NAŠI FURIANTI
„FIALA"

SEVER PROTI JIHU
„ZPRAVODAJ"

Krátké úryvky

z divadelní činnosti nynějších členů společnosti.

FRANTIŠEK LUDVÍK,

řiditel prvního stálého českého divadla v Chicagu (syn pražského měšťana Adama Ludvíka), narodil se v Praze dne 3. března r. 1843. V útlém věku svém navštěvoval školu u sv. Haštala a později pokračovací školu "Budeč" u Piaristů. Jelikož řemeslo kloboučnické v době té nalezalo se právě v nejlepším rozkvětu, byl i mladý František pro povolání to určen a proto po odbytí škol nastoupil místo jako učeň chvalně zánmé firmy V. Hampejz. Vstoupil do učení, aby vyhověl přání rodičů svých — však v bujné hlavě jeho vířilo něco zcela jiného. Mysl jeho znepokojovali stále různí králové, nešťastní princové, Dudák se svými čarovnými dudami — zkrátka v mladém Ludvíkovi vzmáhala se čím dále tím větší touha po divadle a když r. 1854 uviděl na starém, stavovském divadle "Diblíka", byl osud jeho rozhodnut. "Toho Vítka — to svéhlavé klouče z Bartákova statku, musím hrát" — umínil si tenkráte a také v době nedaleké dovedl úmysl svůj v skutek uvésti. Když úřady pražskými povýšen byl do stavu pánů tovaryšů, odebral se rovnou cestou "na vandr" k divadelní společnosti E. Kraemra v Litni, od které, jelikož prozrazoval vzácný talent, byl engažován do Plzně ku společnosti Filipa Zoellnera. Po krátkém pobytu zde odebral se přece na zkušenou a procestovav Moravu, Horní a Dolní Rakousy, Štyrsko a Tyrolsko, vrátil se opět do Čech a po roce vstoupil opět k společnosti Zoellnerově, od kteréžto doby na divadelní dráze setrval až do nynější doby, působiv u různých společností. R. 1867 vyzván byl známým p. Pavlem Švandou ze Semčic, aby nastoupil místo u městského divadla plzeňského co komik, což on přijal, však na vzdor skvělému postavení nezdržel se zde dlouho, neboť odešel, aby uzavřel sňatek s vynikající herečkou, Josefou Prokopovou, dcerou prvního českého řiditele, čímž stal se zároveň správcem společnosti ovdovělé paní Vojtěšky Prokopové. Po šestiletém manželství ovdověl, načež oženil se podruhé s nynější svojí chotí, Bohumilou, rozenou Novotnou, načež obdržel divadelní koncesi po zesnulém Josefu Kulasovi a v krátké době svojí energii a pílí, jakož i skromností získal si po všech krajích českých lichotivou pověst co řiditel poctivý a svědomitý, jenž nikdy nezklamal důvěru členstva ni obecenstva. R. 1893 uskutečnila se jeho dávná touha, podniknouti cestu mezi krajany americké a stal se tak zakladatelem prvního stálého českého divadla v Chicagu. Pan Ludvík získal si i v této zemi řadu přátel nejenom jako zkušený a svědomitý herec, ale i milý společník a vlastenec toho pravého, ryzího zrna, jemuž žádná oběť není velikou, kde jedná se o povzbuzení národního citu, o povznesení jména českého v této cizí zemi.

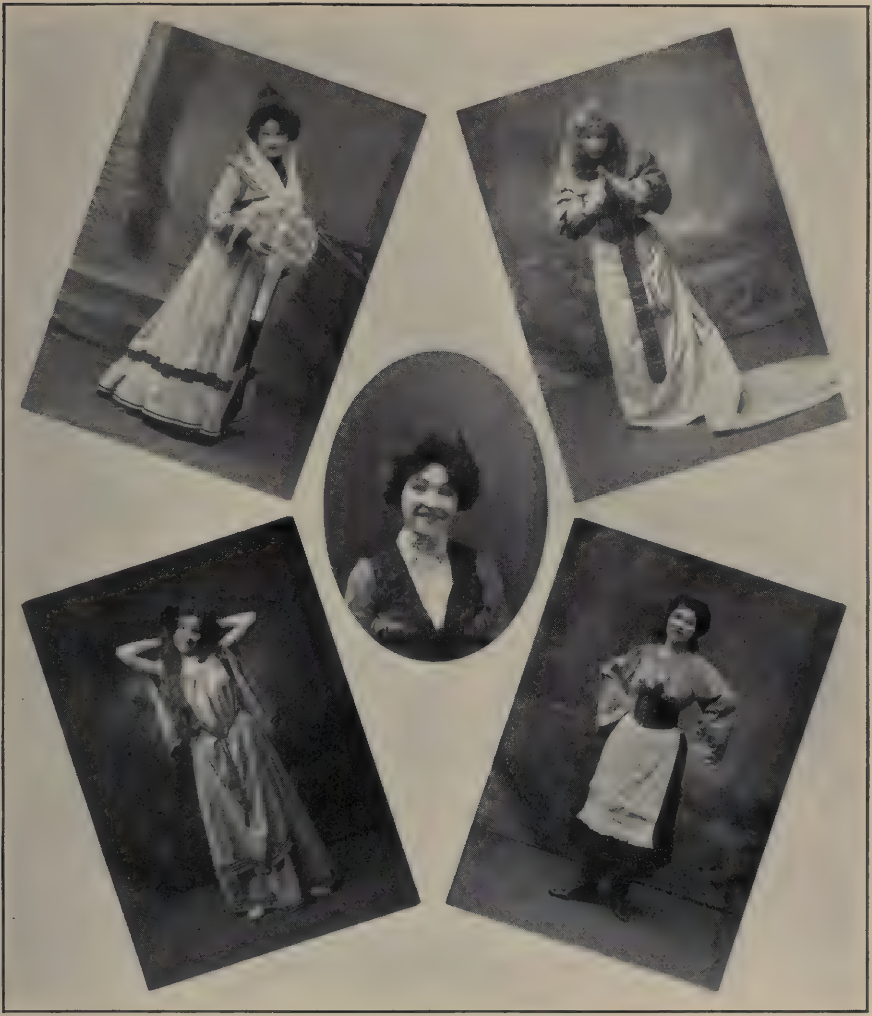

ELIŠKA JESENSKÁ.

Zápas motýlů (Elsa) **Magelona** (Helena)

Potopený zvon (Vila) **Vláda tmy** (Marina)

PANÍ BOHUMILA LUDVÍKOVÁ,

(roz. Novotná), ozdoba našeho českého divadla, umělkyně, na jakou i velké divadlo anglické mohlo by býti pyšno, odbyla si svůj tak zvaný "horký den" na prknech u společnosti paní E. Zoellnerové v Králové Dvoře. Pobyvši zde krátký čas, odebrala se do Prahy, kde pod ochrannou rukou tehdejší vynikající umělkyně a spisovatelky, paní Elišky Peškové, prospívala stále v aréně na Komotovce. Upoutavši hrou svojí k sobě pozornost širších kruhů uměleckých, byla odtud engažována ku společnosti známého Kramuele, pod režií nenahraditelného umělce Fr. Pokorného, odkud odebrala se ku společnosti J. Vratislava a posléze přijala nabídku od společnosti V. Svobody, která v době té platila za první a nejlepší divadelní společnost venkovskou. Zde zastávala čestně úlohy heroin a tragických milovnic až do svého provdání se za nynějšího chotě svého, řiditele Fr. Ludvíka. Hlučný potlesk, jakým obecenstvo chicažské vítá na jevišti paní Ludvíkovou, jest důkazem, že i zde uměním svým získala si veliké obliby, neboť vytvořila nám za poměrně krátkou dobu téměř nepřehlednou řadu charakterů, svědčících nejenom o velkém nadání, ale i svědomitosti, s jakou úkoly jí svěřené až do těch nejpodrobnějších detailů studuje. Paní Ludvíková jest silnou podporou svého chotě, neboť vyniká nejenom co výtečná herečka, ale osvědčuje též vzácné schoposti režisérské. Postup a vývin českého umění dramatického jest jejím idealem, jemuž věnuje se s celou silou svého energického ducha. Vedle činnosti divadelní jest paní Ludvíková též velmi činnou v našem životě spolkovém a národním a není snad jediného, opravdu šlechetného podniku, jenž by v ní nenalezl horlivou a nadšenou pracovnici.

J. K. SPLAVEC.

Začněte mluvit se Splavcem o divadle, a on octnuv se tak ve svém živlu, počne vám vypráděti — neunavně vypráděti — a vy budete poslouchati — neunavně poslouchati — a kdyby vyprávěl od večera do rána, řeknete, že byste ho chtěli poslouchati ještě od rána do večera. Tak dovede různé historky divadelní vyprávěti jenom Splavec—právě tak jako některé karaktery dovede nám představiti jenom on. Jako u mnohých herců, i u něho vznikla touha po divadle již v útlém věku a když jako studující obchodní akademie měl se mořiti různými problemy obchodního světa, v mladé mysli jeho vystupovali různí tragičtí milovníci a hrdinové, kteří jako duch Hamletovi kynuli stale, aby je následoval. Studie Splavcovy byly náhle přerušeny povinností brannou a tomu právě má co děkovati, že tužby jeho došly svého splnění. Ihned po ukončení tak zvané "vojančiny" vystoupil u společnosti Václava Choděry v Kollárově "Pražském židu" v úloze Kaplíř ze Sulevic a byl hned jako stálý člen engažován. Po dvouletém působení zde přestoupil k společnosti pí. Zoellnerové, pak shledáváme se s ním u Pokorného a též u společnosti Ludvíkovy, odkud odebral se k městskému divadlu v Plzni, které řídil známý Vend. Budil. Zde působil pět roků, načež odešel k společnosti Huebnerově na Moravu, odkud po dvou letech odejel se svojí chotí k společnosti Ludvíkově do Chicaga. Po sedmiletém pobytu zde navrátil se zpět do vlasti k divadlu Plzenskému, avšak poměry, jimž po delším pobytu v Americe úplně odvykl, donutily jej opět k návratu do Chicaga a letos nejenom že slaví s námi desítiletou památku stálého českého divadla, ale též 25leté jubileum své herecké činnosti. Za dobu svého pobytu zde vytvořil nám celou řadu výtečných karakterů, z nichž mnohé poznává čtenář na vyobrazení. — Pan Splavec jest nejenom výtečný, svědomitý herec, ale též hledaný a všude vítaný společník, jemuž každý býti musí přítelem, kdo jen jednou měl příležitost jej poznati. Nadšení, s jakým uvítán byl jeho "Bartoníček" po návratu z Čech, bylo nezvratným důkazem obliby, jaké se pan Splavec u zdejšího obecenstva těší.

PANÍ OTILIE SPLAVCOVÁ-STROPNICKÁ.

Osud má také svoji logiku — vezme-li na jedné straně, dává opět štědře na druhé. Kruté neštěstí, které r. 1887 postihlo vynikajícího umělce českého, operního pěvce Nár. divadla, Leopolda Stropnického (bylť nenadále raněn mrtvicí), urvalo českému ústavu nenahraditelného člena — za to ale české činohře dalo náhradu v jeho dceři, herečku nad jiné svědomitou, herečku, o níž právem možno říci, že vedle nadání svého honosí se značným fondem tvůrčí síly. Otilie Stropnická, když domov její krutou ranou osudu byl zasažen, byla žákyní svého strýce, výtečného dramatického učitele, Antonína Puldy a hned jala se konati přípravy k nastoupení dráhy divadelní. Po dalším ještě vzdělání se u vynikajících herček, jako paní Sklenářové-Malé a Ortové de Pauli, vystoupila v Národním diadle co Duch Světla ve výpravné hře "Exelsior", načež engažována byla Vend. Budilem k městskému divadlu v Plzni. Po plných sedm roků byla mladistvá herečka Stropnická ozdobou zmíněného divadla a pravým miláčkem obecenstva. Jen jednou opustila plzeňský ústav, však po půlletní vzdálenosti vrátila se zpět a setrvala zde až do té doby, kdy provdala se za nynějšího chotě svého, p. J. K. Splavce, čímž zároveň přistoupila k řiditeli Vác. Huebnerovi v Uherském Hradišti na Moravě. Zde působila dva roky, načež s chotěm svým odebrala se do Chicaga ku společnosti Fr. Ludvíka, kde po dnes působí a přáním všech milovníků divadla jest, aby se s námi nikdy více nerozloučila. Paní Splavcová dovede do svých rolí vložiti tolik citu a vášeň lidskou dovede nám zobraziti tak dokonale, že dovedla hrou svou unésti i cizého znalce, jenž slovům jejím sice nerozuměl, ale hrou tak byl unešen, že při představení Messaliny pravil: "Víte, pane, co té dámě pouze schází?" — "Nuže?" odvětil pisatel této krátké statě, jsa dychtiv, jak asi cizí ten odborník posoudí českou herečku. "Nic více," odvětil cizinec, "než anglická řeč." Těmito několika slovy, pronesenými odborníkem první třídy, bylo řečeno mnoho.

FRANTIŠEK LESČÍNSKÝ.

Pan František Lesčínský jest obecenstvu našemu svojí činností tak dobře znám, že zbytečno ještě k jeho zdařilým výkonům zvlášť poukazovati. Pokud pisateli těchto krátkých statí jest známo, přistoupil pan Lesčínský ku společnosti Fr. Ludvíka od společnosti Sukovy a vytrval u ní až do dnešní chvíle. Již v prvních představeních, která zde Ludvíkova společnost pořádala, upozornil na sebe Lesčínský svojí přirozenou hrou, a některé jeho výkony, kde úloha odpovídá jeho individualitě, jsou v pravém slova smyslu mistrovské. Kusy, jako: "Hloupý kousek", "Krásná Lída", a p. mají za svůj skvělý úspěch co děkovati jen přirozené hře pana Lesčínského, a často tu a tam pronešená otázka: "Co pak bude hrát zase Lesčínský?" jest zajisté nejlepším důkazem jeho obliby u našeho divadelního obecenstva.

BĚLA LESČÍNSKÁ-PACALTOVÁ.

Pod dozorem svého ujce, známého dramatického umělce Karla Liera, nastoupila paní Lesčínská divadelní dráhu u městského Plzeňského divadla za ředitelství Vendelína Budila. Odtud přešla ku společnosti p. Františka Ludvíka a setrvala u něho až po dnešní dobu. Obecenstvo naše mělo příležitost patřiti na býv. sl. Pacaltovu, jak vyzouvá se pilně ze střevíčků začátečnických a roste po bok osvědčeným koleginím v dramatickém povolání. Provdala se roku 1894 za Fr. Lesčínského a působí zároveň s chotěm na českém divadle. Paní Lesčínská předvedla řadu rolí, z nichž mnohé vytvořila na úroveň hereček prvního řádu. Síla tvorby umělecké vyniká zvláště v úlohách výstředních dámiček, které nám předvádí s jistotou a koketní roztomilostí

ELIŠKA NOVÁKOVÁ

jest vdovou po chvalně známém herci Karlu Novákovi. Nastoupila dráhu divadelní až když dlela po boku chotě svého u společnosti Viléma Jelínka. Vedena láskou a svědomitou pílí vpravila se záhy v povolání, které mělo pro ni přítažlivost nevšední, takže již po dvou letech zastávala u chvalně známých společností po českém venkově důležitý obor. Od společnosti Choděrovy odešla s chotěm ku řediteli A. Košnerovi a pak ku řediteli Fr. Ludvíkovi, s nímž odcestovala do Spojených Států. Paní Nováková jest herečkou velice pilnou a svědomitou, která sebe nepatrnější úloze věnuje péči a snahu, vytvořiti věrně představu spisovatelovu, což se jí vždy podaří. V náhradu sklízí za to uznání a oblibu našeho obecenstva, které sleduje její výkony se zájmem, jež si také vším právem zaslouží.

FR. HORLIVÝ-(KEYHA),

co rozený Pražan odbyv nižší realné gymnasium ve Spálené ulici, vstoupil do ústavu učitelského v Panské ulici v Praze. Lásku k divadlu a touhu státi se hercem, nepodařilo se v mladém srdci stlumiti rozkazem

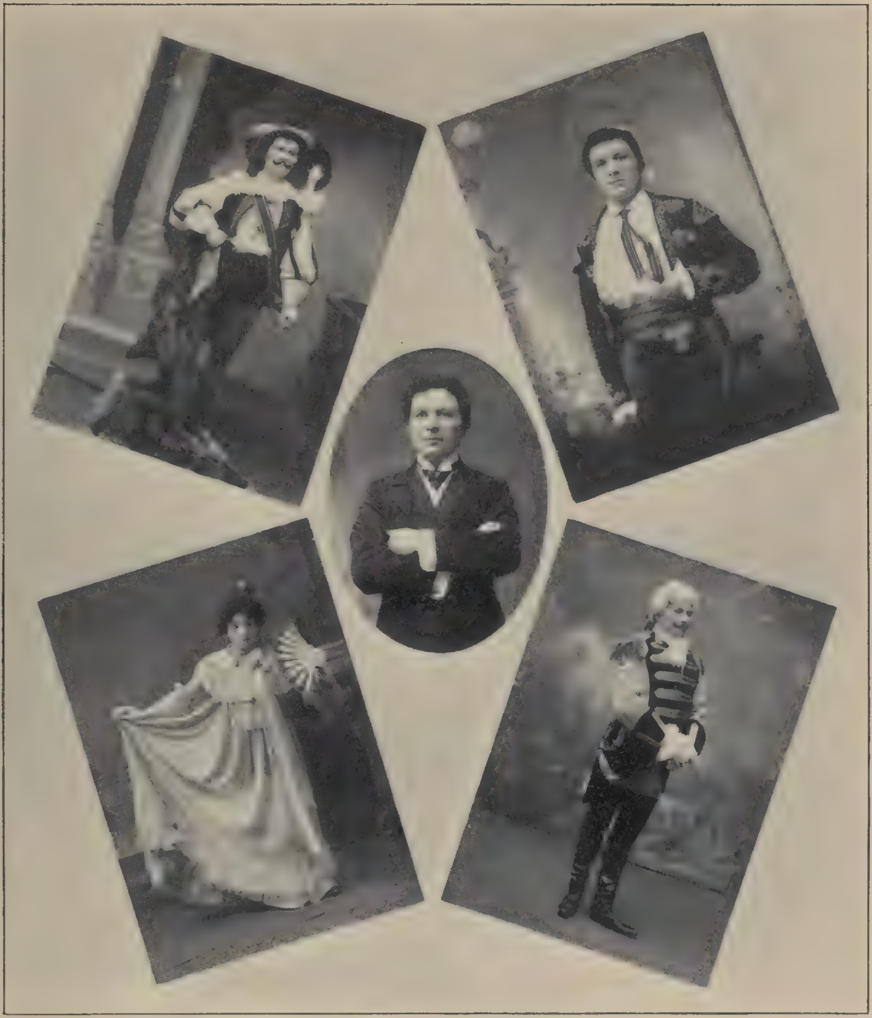

JINDŘICH VEIDNER.

Don Cesar de Bazano. **Figaro** (Figarova svatba)

Svatoš (Šantala) **Garaman** (Z dob kotillionů) ani prosbami rodičů a již dne 11. prosince 1888 pod pseudonymem Horlivý nalezen mladý debutant u společnosti M. Kozlanské v Mníšku a později u V. Jelínka, odkud angažován byl ředitelem Fr. Pokorným, nejlepším to režizérem a učitelem na českém venkově. Tři leta prodlel pod dovednou rukou zesnulého umělce a řiditele, jemuž děkuje za mnohé vzácné rady a pokyny. Odtud odešel k městskému divadlu do Plzně, kde prodlel tři roky a později působil v Brně pod ředitelstvím J. Pištěka, s nímž odebral se na letní saisonu do Prahy, odkud v roce 1898 odcestoval se společností Františka Ludvíka, která dlela návštěvou ve staré vlasti, do Chicaga. Fr. Horlivý objevil se před námi již co dokonalý umělec a zjednal si rázem úplného uznání veškerých vrstev českého obecenstva. Jest on umělec zdravého jádra, jehož vzácný talent podporován jest pěknou postavou a sympatickou tváří, jest umělcem myslícím a tvoří své postavy rázovitě a pevně. Bohatý jeho repertoar vykazuje pravé perly české tvorby dramatické, jakož i cizojazyčné a karaktery jím vytvořené zanechávají v diváku vždy dojem hluboký. Od prvního jeho vystoupení zde stal se jedním z nejoblíbenějších našich českých herců a obliba jeho ve všech vrstvách lidu se stále více stupňuje. Karaktery, v nichž představuje se čtenáři na vyobrazení tohoto památníku, jest jen několik málo květů z přebohatého věnce repertoiru pana Horlivého.

KRISTINA HORLIVÁ-HRNČÍŘOVÁ.

Co 13leté poupě představila se drobná dívenka v družině herecké, když roku 1893 zavítala společnost Františka Ludvíka do americké metropole. Jest odchovankou česko-amerického divadla a naše obecenstvo vidělo její první pokusy na prknech, jako: Pepík Krákora, pekařský učedník v "Jedenáctém přikázání" a od té doby sledovalo se zájmem její pokroky, až dospěla výše pevné herečky. Bývalá slečna Hrnčířova zaměnila jméno zadáním ruky jednomu z nejlepších členů "českého divadla", Fr. Horlivému asi před dvěma roky a tak po boku hotového umělce získala dvojnásobně, nalezla oporu manžela a umělce zároveň! Sympatický zjev a milá tvář pí. Horlivé — poctivá snaha, která zjevně poukazuje na pečlivá studia — zračila se v přečetných úlohách, jichž během desítiletí čestně se zhostila. Z četné galerie povšimnutí hodných výkonů jmenujeme pouze: Diblíka, Anežka (Sever proti Jihu); Boženka (Sedm Havranů); Fadarde (Dva malí tuláci); Isabella (East Lynne); Isa (Afera Clemanceunova); Berangera (Odetta); Paula (Cornellius Voss). Talent její rozvíjí se stále víc a více, což pozorovati lze každým novým vystoupením a proto opravňuje nás do budoucnosti k těm nejlepším nadějím.

BETTY KOZLANSKÁ-(NOVOTNÁ).

Roku 1879 navštívila svoji sestru, která tehdy u společnosti V. Svobody zastávala čestné místo tragických milovnic a jelikož i ona dávala na jevo touhu státi se herečkou, vystoupila na zkoušku v úloze Eližběty v kuse "Jezovité ve Španělích" a toto vystoupení rozhodlo nad budoucím životem mladé debutantky. Hned na to angažována řiditelem V. Svobodou a později švagrem jeho, nynějším ředitelem českého divadla v Chicagu. Provdala se později za Václava Kozlanského, s nímž u různých společností čestně působila. Po čtyrech letech vrátila se zpět k řediteli Ludvíkovi, s nímž roku 1893 přijela do Ameriky. Chicagskému obecenstvu představila se ponejprv co "Královna Barbora", kdy svým imposantním zjevem a cituplnou hrou získala si rázem přízně všeobecné. Obmezenost místa nedovoluje, vyjmenovati dlouhou řadu karakterů, které nám oblíbená herečka vytvořila, poznamenáváme pouze tolik, že její Arie (Arie a Messalina) utkvěla milovníkům a znalcům divadla v mysli až po dnešní dobu.

FRANK LUDVÍK, mladší,

jest synem ředitele p. Ludvíka a narozen byl 12. září 1876 v Benešově. Navštěvoval gymnasium v Litomyšli a později po přání rodičů vyučil se strojnictví. Do Ameriky přijel roku 1893 s českou výpravou za rodiči a pracoval v různých dílnách. Však nepokojná herecká krev proudila i v jeho žilách a tak nezbývalo než pustiti jej na prkna, o nichž se říká, že znamenají svět. Pro svoji bodrou a veselou povahu získal si obliby a četně přátel a tyto sympatie provázely i jeho výkony. Hlavním oborem jeho jest komika a nutno přiznati, že nikoho nerozpláče Během poměrně krátké doby vyrostl před naším zrakem a čítá řadu pěkných a zdařilých postav ve svém repertoaru, jako: Karlíčkova teta, Pasepartu, Piskáček a Sam, jak se nám na obrázku představuje, patří k jeho nejlepším úlohám. Vyrostl mezi námi a strostl zároveň i s naší omladinou, která nejen že se zájmem sleduje každý jeho výkon, ale dává na jevo, že postrádá jeho nevyčerpatelný humor, kdykoliv jej povinnost volá mimo obor herecký. Ludvík ml. jest bez odporu nejoriginálnější figurou naší umělecké družiny. První česko-americký herec — první Čech na americké půdě pro umění dramatické české musy vypěstovaný. Přejeme snaživému umělci, aby kráčel po vyšlapané stezce svého otce ku prestolu dědičnému.

ALOIS KLAPKA.

Jako mladíček ještě, býval náš oblíbený komik pan Alois Klapka horlivým navštěvovatelem Švandovy areny na Smíchově a návštěvy ty rozžehly v prsou jeho jiskru touhy, státi se také hercem. Jelikož viděl v každém herci jakéhosi nadčlověka, toužil po tom, k některému se přiblížiti a příležitost k tomu poskytl mu jednoho dne — deštník. Aréna nebyla kryta a když snesl se s nebe drobný dešť, přerušila paní Šípková scénu a obrátivši se k nejblíže stojícímu mladíku, požádala jej s roztomilým úsměvem o deštník. Tímto šťastným smrtelníkem byl Alois Klapka, jenž podivným oslovením herečky cítil se býti blíže svého cíle a když za krátkou domu na to byl přítomen v Národním divadle představení "Strakonického dudáka", řekl k sobě: "Musíš se státi hercem za každou cenu!" Švanda dudák tedy měl na jeho náhlé rozhodnutí tak mocný vliv a druhého dne již shledáváme se s ním v písárně pana Švandy, žádaje zde o radu, jak svoje dávné tužby uskutečniti. Na jeho radu počal p. Kapka pilně studovati u odborníka p. Kubíka, a záhy obdržel místo u společnosti p. A. Betky, jenž v době té dlel v Kuklenách u Král. Hradce. Po krátkém pobytu zde odešel ku společnosti F. Čížka, kde vytrval po celé čtyry roky a když se společnost na Přelouči rozešla, sešli se herci opět po dvouměsíční přestávce v Brandýse nad Labem, kde shlukli se pod prapor F. Kratochvíla. Odtud odešel později p. Klapka roku 1887 ku společnosti J. Faltyse, pak shledáváme se s ním u společnosti pí. Kozlanské, a u Muška, odkud vrátil se opět k společnosti Kratochvílově. Když se tato roku 1892 rozpadla, opustil p. Klapka na nějaký čas divadelní dráhu a provozoval živnost hostinskou. Však touha po divadle byla příliš mocnou a proto vrátil se roku 1894 opět na prkna (u společnosti Ant. Frýdy), až konečně roku 1895 opustil vlast a odstěhoval se s rodinou do New Yorku. Zde vystoupil několikráte co host u dram. odboru "Sokol" a roku 1898 vstoupil do svazku první stálé české divadelní společnosti v Chicagu, kde po dnes působí. Pan Klapka vyniká živým temperamentem a dobrým humorem a obecenstvo naše vždy rádo jej na prknech vidí, neboť ví, jak dobře dovede on všechny strasti z naší mysli zaplašiti.

ELIŠKA JESENSKÁ,

která teprv před děva roky zavítala do našeho středu, aby vstoupila v družstvo našich dramatických umělců, přerušila roku 1899 studia učitelky, aby nastoupila dráhu divadelní, ku které lnula láskou přímo vášnivou. První debut odbyla si u řiditele divadelní společnosti J. Hurta, načež přijmula místo u společnosti V. Choděry, odkud za krátký čas přestoupila ku společnosti L. Janovského a J. Štekra. Roku 1901 engažována řiditelem Fr. Ludvíkem do ensemblu českého divadla v Chicagu. Záhy překonala obtíže začátečnické a vsunula se ladně do celku nezvyklého rámce s obdivuhodnou routinou. Sleč. E. Jesenská jest mladá, vzdělaná dáma, která svou pílí a nadáním slibuje do budoucna to nejlepší, neboť kde jest láska k věci, vytrvalost a potřebná inteligence, tam nelze jinak, nežli očekávati úspěch dokonalý.

JINDŘICH WEIDNER (BURDA).

"Život herecký — život veselý," šeptal sobě r. 1893 mladistvý studentík, když stál před řiditelem J. Chmelenským, žádaje na něm, aby jej jako "rodáka králové-hradeckého" vřadil do šiku bezstarostného a veselého cechu hereckého. Přísný pan řiditel změřil znaleckým okem nadějného "Devriena" a když mu byl žadatel na žádost zadeklamoval "herce" z Hamleta, byl uznán za způsobilého k tomu, aby na prknech, znamenajících svět, dobýval sobě slávu. Po krátkém pobytu zde engažován byl ku společnosti pí. Zellnerové, kde, vynikaje pěkným a lehce ovládajícím baritonem, hlavně v operetách stával se velice platným členem. Později shledáváme se s mladým hercem Weidnerem u společnosti Ant. Frydy, A. Brázdy, A. Janovského, až konečně roku 1901 přijal nabídnutí řiditele Ludvíka a stal se členem jeho divadelní společnosti v Chicagu. Krátký jen pobyt jeho u společnosti stačil, aby získal mu velkou přízeň divadla milovného obecenstva, neboť studiím úloh svých věnuje se vždy s uznání hodnou svědomitostí. Jeho Daniel v "Krásné Židovce" (Israelitka od Klicpery), Svatoš (Šantala), Adhemar (Cypriena), Prachovec (Jací jsou ti naši muži), Vocílka (Švanda dudák), jsou figurky, v nichž vynikl daleko nad prostřednost a každým novým vystoupením podává důkaz, že naděje v něho kladené dojdou v krátkém čase svého uskutečnění. Pan Weidner i jako veselý a inteligentní společník získal si v svobodné zemi hojnost přátel a chicažská osada získala v něm též nadšeného Čecha, jakých přáli bychom si zde míti více.

* * *

MARIE KLAPKOVÁ, (KASTNEROVÁ).

Jako dcera chvalně známých umělců Karla a Julie Kastnera byla stále nabádána k tomu, aby zvolila povolání mimo jeviště. Leč jako staré přísloví praví: Člověk míní, a osud mění — stalo se i zde. Starostlivý otec předčasně zemřel a tu po boku matky "malá Mařenka" hrávala u různých společností dětské úlohy. Sotva odrostla dětským úlohám, objevil se milovník, aby vyrostlou malou Mařenku zaměnil za paní Marii Klapkovou a tak po boku svého chotě uplatňuje co svědomitá a pilná herečka svoje síly v rámci stálého českého divadla v Chicagu. Paní Marie Klapková je mladá, svěží síla, která opravňuje k nejlepším nadějím do budoucna.

Památník tento nebyl by ani úplným, kdyby pominul ony památné dny doby výstavní, kdy ve středu našem dlel jeden z prvních herců českých, člen Národního divadla, pan Josef Šmaha. Znamenité výkony jeho, jmenovitě jeho "Výrava" a "Cikán", tkví po dnes v naší živé paměti a často slyšet jest přání, aby návštěvy vynikajících umělců českých opakovaly se u nás častěji. Vyžadovalo by příliš mnoho místa, kdybychom měli jenom přibližně zmíniti se o divadlení činnosti tak vynikajícího umělce, jakým je p. Šmaha; obmezíme se pouze jen na nejnutnější data. V lednu 1904 bude tomu 40 roků, kdy p. Šmaha nastoupil dráhu divadelní u společnosti Čížkovy, odkud odešel k společnosti Švandově v Plzni, načež po 9leté činnosti u venkovského divadla putoval do Národního divadla v Praze, jehož členem jest již 30 roků. Jest též čestným členem Národního divadla v Záhřebě a před dvěma roky vyzname-

nán byl rytířským řádem Františka Josefa I. Pan Šmaha jest i literárně činným a jeho práce dramatické řaděny jsou do repertoiru Národního divadla. Kratinkou (žel!) stať tuto nejlépe zakončíme posudkem velikého básníka českého, Jaroslava Vrchlického, jenž o Šmahově činnosti herecké píše následovně: Tvořiti figury z masa a kostí, tvořiti karaktery, stalo se heslem a hlavním cílem moderního herectva. V tomto oboru náš Šmaha neobyčejně vyniká. Hraje špatné chlapy a sešlé existence, záhadné povahy, podivíny, žárlivce, staré intrikány, diplomaty, veselé kumpány, exotické figury všeho druhu a konečně všelijaké žovialní papínky a strýčky, ve francouzských fraškách. Jeho úloh byla by řada zrovna nekonečná. Z oboru špatných chlapů, sešlých existencí záhadných povah jmenujeme. Krále Richarda, dále císaře Justiniána v Theodoře, šumaře Valentu v Paličově dceři, loďaře Moanaona v Bertě Malmové, Dornenkrona v Služebníku svého pána, sedláka Karre v Oernulfově výpravě atd. atd. Jaký to obsáhlý obor! Těžko věru stanoviti jeho meze. Z toho zároveň vidíme, jak důležité místo v naší činohře umělec náš zajímá. Nejen že vyniká vysoce svým uměním, ale také svou všestranností."

FR. J. ŠKALOUD, napověda.

Ani španělský král nemůže se chlubit tolika tituly, jaké dala Thalie svému nejzuboženějšímu dítěti. Napověda, suflér, svatý duch, dolinář (jakoby kradl), podzemní tvor, šepmistr, hlásná roura (trouba není nobl), a více jiných. Česko-americká čeština udělala z něho ke všemu neštěstí ještě "námluvníka". Zdá se, že může jednou vyspěti v ucházejícího člověka. Ani po nejtěžším představení nemá žízeň, v boudě nekřičí (smích se zapovídá), a nezakládá politické strany. Životopis jeho je krátký. Narodil se roku 1866 v Čechách a po odbytí jednotřídní vesnické university zavadil o nižší reálku a učitelský ústav. Dva roky se s ním vesnické děti zlobily a když viděl, že se ničemu od nich nenaučí, sekl s Komenským a chytil se kumštu. Od té doby jest ztracenou personou, která se nešťastným řízením osudu s p. Fr. Ludvíkem dostala až na druhou polokouli zemskou. Protivníci mu upírají veškeré zásluhy o umění, ale jednu si nedá vzít: dopalovat direktory pumpováním o "foršusy" a své druhy někdy Aronovým jazykem.

V úloze Evy (Gazdina roba).

Pí. Božena Křikavova-Kolářová.

Když v roce 1890 objevila se mladistvá žačka slovutné umělkyně paní Sklenářové - Malé ve Švandově divadle, aby prvním pokusem rozdmýchala vlny odborné divadelní kritiky v matičce Praze, tu jednohlasně vysloven náhled, že nalezen neobyčejný talent pro obor tragických milovnic. A kritika se nemýlila, slečna engažována byla hned k Národnímu divadlu v Brně, kde během dvou roků získala si u prvního ústavu na sesterské Moravě sympatie kritiky i obecenstva. Když získána nynějším ředitelem Fr. Ludvíkem pro jeho podnik, odjela do Ameriky a tak roku 1893 mělo obecenstvo new-yorské příležitost viděti tuto umělkyni v prvním představení na americké půdě v parádní roli Evy Krajčířky v "Gazdině robě". Úsudky kritiky i obecenstva vyzněly v stejnoměrnou chválu, kterou si slečna v plné míře zasloužila. Milý sympatický zjev, oduševnělost a přímo vášnivá láska ku zvolenému povolání sálaly z každé úlohy této svědomité umělkyně, která se rázem stala miláčkem našeho obecenstva. — Roku 1894 provdala se sl. B. Křikavova za chvalně známého lékaře, dr. E. Koláře, a uchýlila se do soukromí, aby po boku milujícího chotě v útulné domácnosti hrála úlohu něžné, starostlivé matky. Čestné místo, které zaujímala ve světě uměleckém, přenesla do života soukromého a my jsme hrdi, že podařilo se nám zachytiti motiv něžné matinky a postaviti ji po bok bývalé umělkyni, aby co dva zářící skvosty krášlily věnec našich českých žen v životě uměleckém i soukromém.

JOSEF H. ČAPEK,

JOSEF H. ČAPEK.

známý virtuos na housle, a jeden z předních učitelů hudby v městě našem, narodil se roku 1860 v Jestřebicích (okres Votický), kde jeho otec byl kapelníkem. Jako většina vynikajících hudebníků i p. Čapek měl tu výhodu, že již v útlém věku, čítaje teprve 5 let, byl otcem svým zasvěcován v krásné umění hudební. R. 1867 odejel kapelník Čapek s kapelou do Ameriky a přibyl do Milwaukee, kde se trvale usadil. Zde mladý Čapek pod dozorem nejlepších učitelů pokračoval ve hře na svůj zamilovaný nástroj, housle a učinil tak rychlé pokroky, že již co 15letý jinoch vystoupil v koncertě "Hlaholu" jako solista, setkav se s velikým úspěchem. Záhy na to stal se členem symfonického orkestru Bachova a roku 1877 přijat do hudebního kroužku, zvaného "Milwaukee Sextetto Club", jenž sestával ze solistů jmenovaného orkestru. Roku 1880 odebral se na pražskou konservatoř, kterýžto ústav absolvoval roku 1882 s vyznamenáním, však zdržel se v Praze ještě celý rok, během kteréžto doby vystoupil v čelných koncertech jako solista. Roku 1883 vrátil se p. Čapek do Ameriky a představil se obecenstvu chicagskému v samostatném koncertu (v tehdejší síni T. J. Sokol), při které příležitosti uvedl ponejprv skvostnou komorní hudbu Dvořákovu do české síně v Americe. Záhy na to stal se prvním houslistou Milwaukee Quintette Clubu, kde jeho působením provozováno bylo ponejprv v Americe smyčcové quartetto Smetanovo "Z mého života" a skladby Dvořákovy. Roku 1888 na vyzvání výtečného sbormistra Wma. L. Tomlinse přijal místo co první učitel v houslovém oddělení na chicažské konservatoři, a dne 20. srpna 1893 řídil v divadle Haymarket ponejprv provozovanou Smetanovu operu “Prodaná nevěsta”. Dále nastudoval a řídil operu “Preciosa” od K. M. z Webrů, kterou též dávala divadelní společnost Fr. Ludvíka. V prosinci roku 1895 nastoupil pan Čapek místo kapelníka u našeho stálého českého divadla, kteréžto místo zastává s uznání hodnou svědomitostí až po dnešní dobu.

V letní sezoně roku 1898 odebral se p. Čapek s Ludvíkovou společností do Čech, kdež řídil hudbu v divadle Pištěkově na Vinohradech, ve Švandově divadle na Smíchově a v Budilově divadle v Plzni. Péče a dovednost, s jakou nastudoval a řídil hudbu meziaktní i melodramatickou, došla na všech místech v Čechách vřelého uznání a vnímavé obecenstvo české bouřlivou pochvalou odměňovalo výkony okrestru pod jeho dovedným řízením. Během své činnosti co kapelník při českém divadle složil a upravil p. Čapek hudbu k velikému množství kusů, z nichž jmenovitě vynikly následující: “Sever proti Jihu”, “Dva malí tuláci”, “Sedm havranů”, “Alladin”, “Perníková chaloupka”, “Quo Vadis”, “Šantala”, “Mariša” a “Červená karkulka”.

Mimo povinnnosti u českého divadla účinkuje p. Čapek již od roku 1893 co prvý houslista ve věhlasném orkestru Theodora Thomase, jenž během zimní sezony pořádá symfonické koncerty v budově Auditorium. Dále vyučuje p. Čapek hře houslové ve své hudební škole v čísle 621 Blue Island ave., jakož i v hudební škole Sherwoodově v budově Fine Arts na Michigan ave.

Nelze pro obmezenost místa uvésti všechny pochvalné posudky pražských listů jak o Čapkových melodramatických skladbách, tak i o jeho působení jako řiditele orkestru, stůjž zde tedy pouze jako ukázka posudek prvního českého časopisu “Národních Listů” pražských, které psaly: “Výbornou silu má česko-americká divadelní společnost v professoru hudby p. Čapkovi, jehožto originální skladby v meziaktích přednášené i melodramatická hudba v činohře došly úplného uznání a jsou obecenstvem rovněž hlučně applaudovány. — Kus “Dva malí tuláci”, upraven jest jako melodram a hudba řízená diskretně kapelníkem p. J. H. Čapkem, hudebníkem požívajícím i ve staré vlasti zaslouženého jména, přispívá nemálo k účinku tklivých výjevů.”

Upozornění pořadatelstva.

Seznam nynějších členů společnosti, uveřejněný na stránce 16. doplňujeme ještě jménem pí. Kristíny Horlivé.

J. KAREL SPLAVEC,
v úloze Kalafuny (Švanda dudák).

PAN C. G. FOUČEK, lékárník,

na rohu 18. ulice a Centre ave., známý v životě společenském, soukromém i politickém, osvědčil svou ochotu a přízeň po celé desítiletí českému divadlu morální podporou, jakož i tím, že ochotně a nezištně obstarával předprodej lístků, nehledě na nepříjemnosti a obtíže s tím spojené. Nemůžeme opomenouti v tento významný den srdečně vzpomenouti jeho laskavé ochoty co pravého česko-amerického gentlemana. V trvalé úctě

Frank Ludvík, ředitel čes. div.

Fotografie pp. herců pro tento památník zhotoveny byly v českém fotografickém závodě Blafka a Šproc, 738 jižní Halsted ulice, mezi 18. a 19. ulicí.

Obětavým ochotníkům na poli dramatického umění.

Nelze nám pominout mlčením vzácnou ochotu, kterou osvědčili mnozí z našich krajanů, když po namáhavé denní práci obětavě přispívali svou ochotou ku řádnému a svědomitému vypravení divadelních her v této nové vlasti. S obětavostí nevšední a láskou upřímnou lnuli ku divadlu českému, věnujíce své síly, veškerou duševní námahu nezištně na oltář české Thalie. Jsou to zejména: Josef Froelich s chotí, slečna Aninka Porákova, Mařenka Novotných, Annie Váňová, pánové: Fr. Ort, Václav Bartoň, J. E. Majer, Jan Svěrák, Karel Kopecký, Karel Čenský, Josef Filip starší a mladší, Jaroslav Altman, Karel Holub, František Fišera, Josef Kadlík, Vojtěch Karas, Jan Lorenz, Ant. a Jos. Friš a j. v. Pohostinsky v kuse Aria a Messalina vystoupil v úloze Marka Jos. Čermák a sl. A. Habenichtova v kuse "Dáma s kameliemi". Věnujeme tuto vzpomínku v našem památníku těmto obětavým duším, nemohouce jinak odvděčiti lásku a šlechetnost ku dobré věci. Hřivna kterou přinesli na oltář českého dramatického umění, nechť hlásá budoucímu pokolení hluboký váš cit pro účel vychovávací a zušlechťující. Oběť, kterou přinášíte, nese ovoce a my z hloubi duše, jménem dramatického umění, vzdáváme vám upřímný, nelíčený dík.

Za společnost FR. LUDVÍK, div. ředitel.

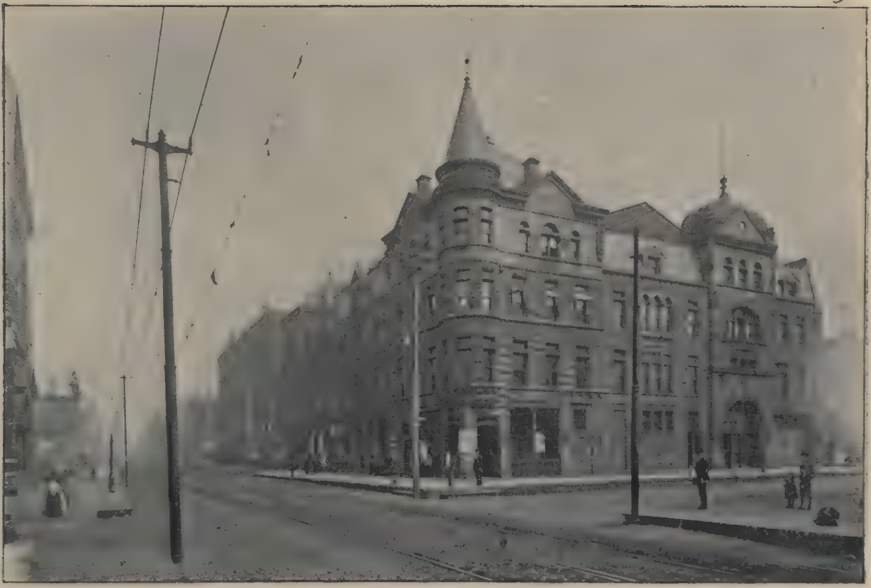

Síň "Thalia", sídlo Ludvíkovy společnosti.

Postavena p. Janem Duškem roku 1892.

Pořad divadelních her za desítiletí v Chicago, III.

První saisona v roku 1893.

První představení dne 30. dubna o 2. hod. odpoledne v Haymarket: Královna Barbora. Večer o 8. hod. v Česko-anglické svobodné škole: Jedenácté přikázání.

KVĚTEN: 1. Majitel hutí. — 2. Žádný muž a tolik děvčat. — 4. Dva sirotci. — 5. Magdalena. — 6. Jedenácté přikázání. — 7. Gazdina roba. — 8. Vikomt z Letorieru. — 9. Druhá mladost. — 10. Manžel ze šetrnosti. — 11. Václav Hrobčický z Hrobčic. — 12. Zvíkovský rarášek. — Paní Mincmistrová. — 14. Žádný muž a tolik děvčat (odp). — 14. Jan Hus (večer). — 15. Noc na Karlštejně. — 16. Debora. — 17. Jiříkovo vidění. — 18. Naši Furianti. — 19. Jedenácté přikázání. — 20. Svět malých lidí. — 21. Jedenácté přikázání (odp). — 21. Mravenci (večer). — 22. Holka bez peněz. — 23. Podskalák. — 24. Růžová pouta. — 25. Velkostatkář. — 27. Sirotek Lowoodský. — 28. Žádný muž a tolik děvčat (odp). — 28. Se stupně k stupni (večer). — 29. Spanilá Savojanka. — 30. Český dobrovolník. — 31. Žádný muž a tolik děvčat.

ČERVEN: 1. Král a sedlák. — 3. Stávka pekařů. — 4. Potrhlý krejčí (odpol). — 4. Bratr Honák (večer). — 6. Cesta do Ameriky. — 7. Dáma s kameliemi. — 8. Jedenácté přikázání. — 10. Ďáblův podíl. — 11. Jedenácté přikázání (odp). — 11. Starý a mladý kos (večer). — 13. Zakletý princ. — 15. Starý a mladý kos. — 17. Na kovárně. — 18. Starý a mladý kos (odp). — 18. Palackého třída čís. 27 (večer). 19. Starý a mladý kos. — 22. Na Valdštýnské šachtě. — 24. Karel Havlíček Borovský. — 26. Starý a mladý kos.

ČERVENEC: 4. Akademie. — 15. Ďáblův podíl.

SRPEN: 3. Jan Výrava. — 11. Stávka kovářů a cikán. — 13. Král a Sedlák. — 15. Václav Hrobčický z Hrobčic (pohostinské hry p. Smahy). — 20. Prodaná nevěsta. — 23. Služebník svého pána. — 26. Prodaná nevěsta. — 27. Prodaná nevěsta.

PROSINEC: 2. Zkrocení zlé ženy. — 3. Majitel hutí. — 9. Othello. — 10. Fraška dobrá medicina. — 14. Farář z Podlesí. — 17. Zuzančin pan kaprál. — 25. Urozená dáma a dívka z lidu. — 28. Jenerál bez vojska.

LEDEN 1894: 1. Hamlet. — 6. Andrea. — 7. Dědictví z Kalifornie.

ÚNOR: 6. Manžel bez ženy. — 11. Ďáblova dcera. — 15. Dcery pana Zajíčka. — 18. Lucifer. — 25. Matka a syn.

BŘEZEN: 5. Theodora. — 11. Babinský. — 18. Rázná žena. — 25. Sedm havranů. —

DUBEN: 1. Naše ženy. — 7. Sedm havranů. — 8. Lucifer. — 15. Sedm havranů. — 22. Vlast. — 25. Sedm havranů. — 29. Babinský.

KVĚTEN: 5. Sedm havranů. — 13. Preciosa. — 21. Boj o korunu českou. — 27. Preciosa.

Druhá saisona.

ZÁŘÍ: 2. Pokuta ženy, pokuta muže. — 9. Diblík. — 15. Z doby Cotillonův. — 16. Fedora. — 23. Žena v prodeji. — 30. Maria Stuart.

ŘÍJEN: 7. Milín-Bilín. — 14. Jezovité ve Španělích. — 21. Chudý písničkář. — 28. Trestanci na Špilberku.

LISTOPAD: 4. Cornelius Voss. — 11. Hrabě Razumovský. — 18. Krejčí a Švec. — 25. Don Cesar de Bazano.

PROSINEC: 2. Krejčí lékařem. — 8. Popelka. — 9. Popelka. — 15. Popelka. — 16. Popelka. — 23. Popelka. — 25. Griselda. — 29. Popelka.

LEDEN 1895: 1. Vydlužená rodina. — 6. Čest. — 13. Popelka. — 20. Vydlužená rodina. — 26. Žena v prodeji. — 27. Popelka.

ÚNOR: 3. Zvoník u Matky boží. — 10. Romeo a Julie v kriminále. — 13. Čest. — 16 Klub starých panen. — 24. Břetislav a Jitka. — 26. Honba na nevěstu.

BŘEZEN: 3. Slepý a hrbatý. — 10. Tři páry střevíců. — 17. Lucrecia Borgia. — 21. Žena dvou mužů. — 31. Zlatý ďábel.

DUBEN: 14. Zlatý ďábel. — 15. Popelka. — 21. Paličova dcera. — 28. Děti kapitána Granta.

KVĚTEN: 5. Děti kapitána Granta. — 12. Děti kapitána Granta. — 16. Gazdina roba. — 19. Chudá holka. — 26. Chudá holka.

ČERVEN: 8. Vydlužená rodina.

Třetí saisona roku 1895.

ZÁŘÍ: 15. Rabínská moudrost. — 22. Rodinná vojna. — 29. Rabínská moudrost.

ŘÍJEN: 6. Ztracený ráj. — 12. Ztracený ráj. — 20. Jiříkovo vidění. — 27. Soudný den.

LISTOPAD: 3. Debora. — 10. Excelsior. — 17. Dobrodinci lidstva. — 24. Dobrodinci lidstva.

PROSINEC: 1. Čert na zemi. — 8. Čert na zemi. — 15. Strakonický dudák. — 22. Chudá holka. — 25. Sedm havranů. — 29. Sedm havranů.

LEDEN 1896: 1. Křižáci ve svaté zemi.—5. Grocerista z 18. ulice.—12. Cesta kolem světa. — 19. Cesta kolem světa. — 26. Damon a Pythias.

ÚNOR: 2. Bandité. — 9. Spanilá Savojanka. — 16. Strýček z Ameriky. — 23. Urozený pán a dívka z lidu.

BŘEZEN: 1. Čarodějnice. — 8. Zuzančin pan kaprál. — 15. Zlodějka dětí. — 22. Zlodějka dětí. — 29. Kosové.

DUBEN: 4. Aladin. — 6. Aladin. — 13. Aladin. — 19. Aladin. — 26. Isák Loevy.

KVĚTEN: 3. Magelona. — 10. Sestra červeného kříže. — 17. Svatební večer bez nevěsty. — 24. Muž se železnou maskou. — 31. Aria a Mesalina.

Čtvrtá saisona roku 1896.

ZÁŘÍ 1896: 13. Chodové. — 20. Monika. — 27. Svatouškové.

ŘÍJEN: 4. Travička. — 11. Nájemníci. — 18. Magda. — 25. Veselý vězeň.

LISTOPAD: 1. Bratří. — 8. Zazděná jeptiška (Šk. Lad. Klácel). — 15. Carův kurýr. — 22. Carův kurýr. — 26. Žena v prodeji. 29. Jiříkovo vidění.

PROSINEC: 6. Mnislav a Běla. — 13. Mnislav a Běla. — 20. Krakonoš a nevlídník. — 25. Popelka. — 26. Popelka. — 27. Marie Teresie.

LEDEN 1897: 1. Rašín. — 3. Rašín. — 10. Maceo. — 17. Maceo. — 24. Milín-Bilín. — 31. Ztracený ráj.

ÚNOR: 7. Narcis (příjem pí. Kozlanské). — 14. Amazonka. — 21. Proklatec. — 28. Žižkova smrt (příjem Lesčinských).

BŘEZEN: 7. Jedenácté přikázání. — 14. Pražský žid. — 21. Zlatý ďábel. 28. Hamlet.

DUBEN: 4. Lumpáci vagabundus. — 11. Majitel hutí. — 18. Perníková chaloupka. — 19. Perníková chaloupka. — 25. Perníková chaloupka.

KVĚTEN: 2. Jenofefa. — 9. Císař Napoleon. — 16. Dráteníci. — 23. Břetislav a Jitka. — 30. Romeo a Julie.

Pátá saisona roku 1897.

ZÁŘÍ 1897: 6. Láska Rafaelova. — 12. Vypovězenec Sibířský. — 19. Sirotek Lowoodský. — 25. Žárlivá královna.

ŘÍJEN: 3. Rosa Šandor. — 10. Rosa Šandor. — 17. Vévoda Braganza. — 24. Hugenoti. — 31. Bílá paní.

LISTOPAD: 7. Den Božího soudu. — 14. Cesta kolem světa. — 21. Oldřich a Božena. — 28. Čarovný závoj.

PROSINEC: 5. Eleonora. — 12. Faust a Markéta. — 19. Faust a Markéta. — 25. Sedm havranů. — 26. Sedm havranů.

LEDEN 1898: 1. Sedm havranů. — 2. Mackbeth. — 9. Robert kníže — ďábel. — 16. Chňap—Lap—Šňůra. — 23. Chňap—Lap—Šňůra. — 30. Kupec benátský.

ÚNOR: 6. Mnislav a Běla. — 13. Švanda dudák. — 20. Perníková chaloupka. — 27. Theodora.

BŘEZEN: 6. Probuzenci. — 13. Carův kurýr. — 20. Dva malí tuláci. — 27. Dva malí tuláci.

DUBEN: 3. Tajnosti pařížské. — 10. Sněhulka. — 11. Sněhulka. — 17. Sněhulka. — 24. Hadrník.

KVĚTEN: 1. Maria Stuart. — 8. Romeo a Julie. — 15. V srdci Chicaga. — 22. Dva malí tuláci. — 29. Sever proti jihu.

Šestá saisona roku 1898.

ZÁŘÍ: 2. Sever proti jihu (odpoledne). — 2. Čest (večer).

ŘÍJEN: 9. Dva erby. — 15. V srdci Chicaga (odpoledne). — 15. Debora (večer). — 23. Jiříkovo vidění (odpoledne). — 23. Zlatá Eva (večer). 30. Mlynář a jeho dítě (odpoledne). — 30. Bartoš Tuřanský (večer).

LISTOPAD: 6. Bartoš Tuřanský (odpoledne). — 6. Reservista (večer). — 13. Reservista (odpoledne). — 13. Královna a milostník (večer). — 20. Kříž u potoka (odpoledne). — 20. Chňap—Lap—Šňůra (večer). — 27. Chňap—Lap—Šňůra (odpoledne). — 27. Kurýr Lionský (večer).

PROSINEC: 4. Vydlužena (odpoledne). — 4. Milada (večer). — 11. Sirotek (odpoledne). — 11. Milada (večer). — 18. Mnislav a Běla (odpoledne). — 18. Fernanda (večer). — 21. Šantala. 25. Popelka. 26. Popelka.

LEDEN 1899: 1. Šantala.—2. Šantala.—8. Šantala.—15. Valdštýnova smrt.—22. Čert na zemi. — 29. Sen noci svatojanské.

ÚNOR: 5. Jack rozparovač. — 12. Kupec benátský. — 18. Tři mušketýři. — 25. Aladin.

BŘEZEN: 5. Aladin. — 12. Cikánská krev. — 19. Královna pralesu. — 26. Slepý jenerál.

DUBEN: 2. Život ve snách. — 3. Život ve snách. — 9. Chodové. — 16. Rosa Šandor. — 23. Havrani. — 30. Cyrano de Bergerac.

KVĚTEN: 7. Kozel zahradníkem. — 14. Lucifer. — 21. Její pastorkyně. — 28. Loupežníci.

Sedmá saisona.

ZÁŘÍ: 10. Peníze. — 17. Noc na Karlštejně. — 24. Naši furianti.

ŘÍJEN: 2. Toman. — 8. Toman. — 15. Karlíčkova teta. — 22. Matyáš Gubec. — 29. Praha v Americe.

LISTOPAD: 5. Bratři. — 12. Bojárova svatba. — 19. Jan Výrava. — 26. Cirkusáci.

PROSINEC: 3. Žebráci. — 10. Cesta kolem světa. — 17. Dámy a husaři. — 24. Princezna Pampeliška. — 25. Princezna Pampeliška. — 31. Princezna Pampeliška.

LEDEN 1900: 1. Kardinál Richelieu.—7. Diblík.—13. Perníková chaloupka.—21. Rarášek — Paní Mincmistrová. — 28. Sen v noci Svatojanské.

ÚNOR: 4. Dva malí tuláci. — 11. Zuzančin pan kaprál. — 18. Panna Orleanská. — 25. Kam, pane, kráčíš?

BŘEZEN: 4. Kam, pane, kráčíš? — 11. Kam, pane, kráčíš? — 18. Travička. — 25. Dědictví z Kalifornie.

DUBEN: 1. Ženichové — Čech a Němec. — 8. Chňap—Lap—Šňůra. — 15. Červená karkulka. — 22. Červená karkulka. — 29. Služebník svého pána.

KVĚTEN: 6. Arturova lesť. — 13. Penězokazi. — 20. Dva sirotci. — 27. Sever proti jihu.

Osmá saisona.

ZÁŘÍ: 16. Ohnivá země. — 23. Jiný vzduch. — 30. Maryša.

ŘÍJEN: 7. Strakonický dudák. — 14. Tajemství Felseku. — 21. Tajemství Felseku. — 28. Kontrolor spacích vagonů.

LISTOPAD: 4. Drahomíra. — 11. U bílého koníčka. — 18. Jan za chrta dán. — 25. Sedm havranů.

PROSINEC: 2. U bílého koníčka. — 9. Mnislav a Běla. — 16. Zavržený. — 23. Milín—Bilín. — 25. Popelka. — 30. Popelka.

LEDEN 1901: 1. Bláznivá noc v Praze.—6. Carův kurýr.—13.Rozkřičený dům.— 20. Miláček Štěstěny. — 27. Figarová svatba.

ÚNOR: 3. Korsičtí bratří. — 10. Milada. — 17. Chudý komediant. — 24. Život ve snách.

BŘEZEN: 3. Fremont mladší a Risler starší. — 11. To jsem sám rád. — 17. To jsem sám rád. — 24. Propast lásky. — 31. Ředitel prásknul do bot.

DUBEN: 7. Život a utrpení Ježíše Nazaretského. — 8., 9., 10., 11., 12., 14., 15., 16., 17., 18., 19. a 21. — 28. Král a sedlák.

KVĚTEN: 5. Život Ježíše Nazaratského. — 12. Debora. — 19. Tři páry střevíců. — 26. Peníze.

Devátá saisona.

ZÁŘÍ: 15. Vojnarka. — 22. Naše děvčata. — 29. Zlatý pavouk.

ŘÍJEN: 6. Matčina kletba. — 13. Manžel v base. — 20. Nosička chleba. — 27. Přítěž

LISTOPAD: 3. Noc na Karlštejně. — 10. Lady Isabela. 17. Lady Isabela. — 24. Malé ruce.

PROSINEC: 1. Karlíčkova teta. — 7. Cesta kolem světa. — 16. Blázinec na cestách. — 22. Roger la Honte. — 25. Černý doktor. — 29. Černý doktor.

LEDEN 1902: 1. Mořská panna. — 5. Žebrácká hraběnka. — 12. Svět malých lidí.— 19. Bratr honák. — 26. Trilby.

ÚNOR: 2. Rodinný ďábel. — 9. Rázná žena. — 16. Perníková chaloupka. — 22. Perníková chaloupka. — 23. Zaza.

BŘEZEN: 2. Nevinně odsouzen. — 9. Cornelius Voss. — 16. Kníže Panin. — 23. Kočičina. — 30. Páni doktoři.

DUBEN: 6. Hloupý kousek. — 13. Kříž u potoka. — 20. Emanuel Pišišvor. — 27. Selka a palič.

KVĚTEN: 4. Pekla zplozenci. — 11. Vikomt z Letorieru. — 18. Ztracený ráj. — 25. Potopený zvon.

Desátá saisona.

ZÁŘÍ: 21. Červený talár. — 28. U bílého koníčka.

ŘÍJEN: 1. To jsem sám rád. — 5. Dva malí tuláci. — 12. Řežná košile. — 18. Dva malí tuláci. — 19. Madam Sanse Gene. — 26. Paní baronka.

LISTOPAD: 2. Cypriene. — 9. Krásná židovka. — 16. Zlaté rybky. — 23. Cizinka. — 30. Jiříkovo vidění.

PROSINEC: 7. Královna Barbora. — 14. Chňap—Lap—Šňůra. — 21. Tři hubičky v tunelu. — 25. Sedm havranů. — 26. Sedm havranů. — 28. Svatba reservistova.

LEDEN 1903: 1. Spanilá Savojanka.—4. Šantala.—11. Pomsta milenky.—18. Krásná Lída. — 25. Odetta.

ÚNOR: 1. Krásná Lída. — 8. Krásná Lída. — 15. Jací jsou ti naši muži. — 22. Strakonický dudák.

BŘEZEN: 1. Krásná Lída. — 8. Krásná Lída. — 15. Děti kapitána Granta. — 22. Děti kapitána Granta. — 29. Pod tíží zlého činu.

DUBEN: 5. Sirotek Lowoodský. — 12. Život a utrpení Ježíše Nazaretského. — 19. Život a utrpení Ježíše Nazaretského.